

TRANSFORMING SCHOOLS INTO
INCLUSIVEHUBS

ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ

ΣΧΟΛΕΙΑ ΩΣ ΚΟΜΒΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Ένας οδηγός και ένα πλαίσιο για το
πώς να μετατραπούν τα σχολεία σε
κόμβους συμπερίληψης

www.inclusivehubs.eu

Το έργο αυτό διατίθεται
με άδεια **CC BY 4.0**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.
Project number: 2022-1-FI01-KA220-SCH-000086160

Co-funded by
the European Union

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Εισαγωγή	Σελίδα 03
2	Επισκόπηση της εργαλειοθήκης	Σελίδα 05
3	Οδηγός	Σελίδα 08
4	Εργαλεία συμπεριληπτικής εκπαίδευσης	Σελίδα 15
5	Εργαλεία για το σχολείο, την οικογένεια & τη συμμετοχή της κοινότητας	Σελίδα 28
6	Εργαλεία υγείας, ευημερίας και ανθεκτικότητας	Σελίδα 39
7	Εργαλεία πολιτιστικής διαμεσολάβησης	Σελίδα 54
8	Παραδείγματα καλών Πρακτικών	Σελίδα 62
9	Αναφορές	Σελίδα 78
10	Πρότυπο ανάλυσης SWOT	Σελίδα 79
11	Πρότυπο φύλλο στρατηγικής	Σελίδα 81

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΩΣ ΚΟΜΒΟΥΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Αυτή η εργαλειοθήκη αποτελεί παραδοτέο της Erasmus+ πρωτοβουλίας «Μια Ολιστική σχολική προσέγγιση για τη μετατροπή των σχολείων σε συμπεριληπτικά κέντρα εκπαίδευσης», το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την περίοδο 2022–2024. Στην πρωτοβουλία συμμετέχουν έξι φορείς από την Κύπρο, την Πορτογαλία, την Ελλάδα και τη Φινλανδία. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι να συμβάλει στις προσπάθειες μετατροπής των σχολικών κοινοτήτων σε χώρους ένταξης, όπου όλοι οι μαθητές αισθάνονται ευπρόσδεκτοι, σεβαστοί και αξιόλογοι, ιδίως όσοι έχουν λιγότερες ευκαιρίες, όπως οι μετανάστες. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η χαμηλή επίδοση και η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μπορεί να είναι αποτέλεσμα των εμποδίων στη μάθηση και του κοινωνικού αποκλεισμού, φαινόμενο που αντιμετωπίζουν πολλές ευρωπαϊκές χώρες.

Αρκετές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) έχουν ήδη αναπτύξει εθνικές στρατηγικές, για να διευκολύνουν τη στενότερη επικοινωνία μεταξύ των σχολείων και των τοπικών κοινοτήτων και να παρέχουν μέτρα για την προώθηση της ένταξης. Ως εκ τούτου, η πρωτοβουλία συμβάλει σε αυτές τις προσπάθειες με την ανάπτυξη υλικού και εργαλείων που εστιάζουν στην ευημερία, την ένταξη, την ψυχική υγεία και την προσωπική ανάπτυξη.

Τι εννοούμε με την Ολιστική σχολική προσέγγιση για τη μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης;

Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης συνδέουν τη σχολική κοινότητα (διευθυντές/-ντριες σχολείων, εκπαιδευτικούς, προσωπικό υποστήριξης και υγειονομικής περίθαλψης και μαθητές/-τριες), οικογένειες μεταναστών, διαπολιτισμικούς διαμεσολαβητές, κοινότητες και τοπικές ομάδες και υπηρεσίες.

Ο κύριος στόχος είναι η προώθηση της ένταξης, της ευημερίας, της ανθεκτικότητας και της επιτυχίας των μαθητών/-τριών με διαφορετικό γλωσσικό και Πολιτισμικό υπόβαθρο στα σχολεία.

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους τα σχολεία μπορούν να λειτουργήσουν ως κόμβοι συμπερίληψης, όπως για παράδειγμα:

- Κοινή χρήση σχολικών εγκαταστάσεων με κοινοτικές ομάδες ή οργανισμούς Παροχής υπηρεσιών.
- Συνεργασία μεταξύ του σχολικού προσωπικού, των μαθητών/-τριών και των οικογενειών τους για τη βελτίωση της ένταξης, της ευημερίας και των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μεταναστών/-τριών μαθητών/-τριών.
- Διοργάνωση εκδηλώσεων για την ενίσχυση της συμμετοχής του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας και, με τον τρόπο αυτό, τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και της ευημερίας των μαθητών/-τριών και των οικογενειών τους.

Ποια είναι τα οφέλη από τη μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης;

Υπάρχουν πολλά οφέλη από τη μετατροπή του σχολείου σας σε ένα κόμβο συμπερίληψης. Μπορεί να ωφεληθεί όχι μόνο τους μαθητές και το σχολείο, αλλά και τις οικογένειες και την τοπική κοινότητα των μαθητών.

ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ

- Βελτιωμένη αίσθηση του ανήκειν
- Βελτιωμένες μαθηματικές δεξιότητες και δεξιότητες γραμματισμού
- Βελτιωμένη συμμετοχή και παρακολούθηση της μάθησης
- Θετική συμπεριφορά
- Υψηλότερα ποσοστά ολοκλήρωσης της σχολικής εκπαίδευσης
- Αυξημένη αλληλεπίδραση με την κοινότητα, Προάγοντας την ένταξη και την ιδιότητα του πολίτη
- Πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης

ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Μεγαλύτερες ομάδες
- Βελτιωμένα ποσοστά ολοκλήρωσης και επιδόσεων
- Συνδέσεις με τις τοπικές υπηρεσίες και την κοινότητα
- Σχέσεις με το Προσωπικό, τους μαθητές και τις οικογένειες
- Αύξηση της χρήσης των τοπικών υπηρεσιών με την επί τόπου παρουσία τους

ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

- Βελτιωμένη αίσθηση του ανήκειν
- Βελτιωμένες σχέσεις με το σχολείο
- Βελτιωμένη ικανότητα να βοηθούν τα παιδιά να τα πηγαίνουν καλύτερα στο σχολείο
- Αυτοεκτίμηση των γονέων
- Αυξημένη πρόσβαση σε πόρους και δίκτυα της κοινότητας
- Βελτιωμένη συμμετοχή στην εκπαίδευση του παιδιού τους μέσω της λήψης αποφάσεων και της συμμετοχής τους
- Σύνδεσμοι με κοινοτικούς πόρους και υπηρεσίες
- Αυξημένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης
- Αύξηση της χρήσης των σχολικών εγκαταστάσεων μετά το Πέρασ των σχολικών ωρών, συμβάλλοντας στη μείωση των βανδαλισμών
- Ενίσχυση της φήμης του σχολείου
- Αυξημένη κατανόηση των τοπικών αναγκών

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗΣ

Η εργαλειοθήκη «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρέχει καθοδήγηση για το πώς οι εκπαιδευτικοί, το προσωπικό υποστήριξης (επαγγελματίες υγείας του σχολείου και των μαθητών), οι διαμεσολαβητές, οι οικογένειες και οι κοινότητες μπορούν να συνεργαστούν για την προώθηση της ένταξης των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στο σχολείο.

Η εργαλειοθήκη βασίζεται σε βιβλιογραφική ανασκόπηση, συνεντεύξεις και έρευνα σχετικά με τις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις καλές πρακτικές που διεξήχθη στις τέσσερις χώρες υλοποίησης, την Ελλάδα, την Κύπρο, την Πορτογαλία και τη Φινλανδία. Έγινε επίσης ανασκόπηση υφιστάμενων εργαλείων και εγγράφων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μια έκθεση που συνοψίζει τα ευρήματα της μελέτης μπορείτε να βρείτε [εδώ](#). Η εργαλειοθήκη «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» είναι μια επιμελημένη συλλογή από

Περιεχόμενο που είναι χρήσιμο για τη μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης και, ως εκ τούτου, για την προώθηση της ένταξης, της ευημερίας και της επιτυχίας των μαθητών με διαφορετικό Πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο.

Τα εργαλεία, όπως οι κατάλογοι ελέγχου, τα υποδείγματα και οι καλές πρακτικές που περιλαμβάνονται στην παρούσα εργαλειοθήκη έχουν προσαρμοστεί ώστε να ταιριάζουν στους σκοπούς και τις μορφές της παρούσας έκδοσης. Σύνδεσμοι προς τα πρωτότυπα εργαλεία είναι διαθέσιμοι στον κατάλογο παραπομπών.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗΣ

Η εργαλειοθήκη «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρουσιάζει συγκεκριμένες ιδέες, δράσεις και εργαλεία για την προώθηση της ένταξης, της ευημερίας και της ακαδημαϊκής επιτυχίας των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στο σχολείο. Οι διευθυντές των σχολείων, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι επαγγελματίες υγείας των μαθητών, οι διαπολιτισμικοί

διαμεσολαβητές και άλλοι που εμπλέκονται σε διάφορες πτυχές της σχολικής ζωής μπορούν να βρουν πόρους για να εμπνευστούν τη μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης και να προωθήσουν την ένταξη, την ευημερία και την ακαδημαϊκή επιτυχία των μεταναστών μαθητών στο σχολείο.

ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗΣ

Η εργαλειοθήκη χωρίζεται σε τρεις ενότητες, όπως:

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

συμπεριλαμβανομένου ενός [οδηγού](#) που παρέχει μια επισκόπηση των συνιστώμενων φάσεων της μετατροπής των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης, ενός υποδείγματος ανάλυσης SWOT και ενός υποδείγματος φύλλου εργασίας στρατηγικής.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

συμπεριλαμβανομένων καταλόγων ελέγχου, αρχών, Πρακτικών και χρήσιμων εκπαιδευτικών και άλλων πόρων που σχετίζονται με τέσσερις θεματικούς τομείς που ευθυγραμμίζονται με την προσέγγιση ολόκληρου του σχολείου για τη μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης. Αυτές οι θεματικές ενότητες είναι οι εξής:

- [συμπεριληπτική εκπαίδευση](#)
- [Σχολική, οικογενειακή και κοινοτική εμπλοκή](#)
- [Υγεία, ευημερία και ανθεκτικότητα των μεταναστών μαθητών](#)
- [Διαπολιτισμική διαμεσολάβηση](#)

ΣΥΛΛΟΓΗ ΟΡΘΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

με την πλειονότητα να προέρχεται από τις χώρες υλοποίησης του έργου: Ελλάδα, Κύπρος, Πορτογαλία και Φινλανδία.

ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΡΓΑΛΕΙΟΘΗΚΗ

Η Παρούσα δέσμη εργαλείων σας Παρέχει μια πρόταση για μια δομημένη προσέγγιση ώστε να μετατρέψετε το σχολείο σας σε κέντρο συμπερίληψης. Επιπλέον, σας Παρέχει χρήσιμες Πρακτικές, συμβουλές και εργαλεία. Σας συνιστούμε να εξοικειωθείτε πρώτα με τον οδηγό βήμα προς βήμα. Με βάση τις ανάγκες του σχολείου σας, μπορείτε στη συνέχεια να προχωρήσετε στην εξοικείωση με τα εργαλεία, τις καλές Πρακτικές και τις συμβουλές

Που σχετίζονται με διαφορετικά θέματα. Σε κάθε θέμα θα βρείτε σχετικές λίστες ελέγχου, δείκτες ορθής Πρακτικής, συμβουλές, εργαλεία και πρόσθετους πόρους. Έχουμε επίσης δημιουργήσει ένα πρότυπο ανάλυσης SWOT και ένα πρότυπο φύλλου εργασίας στρατηγικής για να υποστηρίξουμε περαιτέρω το έργο σας για τη μετατροπή του σχολείου σας σε κόμβο συμπερίληψης.

ΟΔΗΓΟΣ

Αυτός ο οδηγός Παρέχει προτάσεις για τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε ώστε να μετατρέψετε το σχολείο σας σε ένα κόμβο συμπερίληψης. Εξηγεί πώς να επιτύχετε ένα στόχο διαδοχικά και αναλύει τη διαδικασία σε μικρότερα, διαχειρίσιμα μέρη, καθένα από τα οποία αποτελεί ένα βήμα που συμβάλλει στη μετατροπή του σχολείου σας σε κόμβο συμπερίληψης. Περιλαμβάνει έξι βήματα: αρχικός σχεδιασμός και αξιολόγηση των αναγκών - δημιουργία σχεδίου δράσης - εφαρμογή και παρακολούθηση των δράσεων - αξιολόγηση των δράσεων - εφαρμογή και διατήρηση των δράσεων - και εορτασμός της επιτυχίας. Λάβετε υπόψη ότι η μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης είναι μια επαναληπτική διαδικασία και δεν πειράζει αν όλες οι δράσεις δεν είναι επιτυχημένες την πρώτη φορά.

ΒΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΣΕΛΙΔΑ

Βήμα 1	Έναρξη και αξιολόγηση των αναγκών	Σελίδα 09
Βήμα 2	Ανάπτυξη σχεδίου δράσης	Σελίδα 10
Βήμα 3	Εφαρμογή και Παρακολούθηση	Σελίδα 10
Βήμα 4	Αξιολόγηση και αναθεώρηση του σχεδίου δράσης	Σελίδα 12
Βήμα 5	Εφαρμογή και βιωσιμότητα	Σελίδα 13
Βήμα 6	Εορτασμός της επιτυχίας	Σελίδα 13

ΒΗΜΑ 1: ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Το πρώτο βήμα είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την πρωτοβουλία και ο εντοπισμός των αναγκών και των δυνατών σημείων που σχετίζονται με τη μετατροπή του σχολείου σας σε κέντρο συμπερίληψης. Πριν από αυτό θα ήταν ωφέλιμο να συσταθεί μια ομάδα δράσης, στην οποία θα συμμετέχουν μέλη από τη διεύθυνση και το προσωπικό του σχολείου και, κατά προτίμηση, επίσης, από την ομάδα των μαθητών/-τριών, τις οικογένειες και την τοπική κοινότητα. Για τον εντοπισμό των αναγκών και των δυνατών σημείων, η ομάδα δράσης μπορεί να συμπληρώσει τη λίστα ελέγχου της πρωτοβουλίας Inclusive Hubs.

ή άλλα εργαλεία που παρουσιάζονται στην ενότητα για τα τέσσερα θέματα του Παρόντος οδηγού. Μπορείτε επίσης να πάρετε συνεντεύξεις ή να μιλήσετε με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς τόσο στη σχολική κοινότητα όσο και στην τοπική κοινωνία. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, εκπαιδευτικούς, μαθητές, βοηθητικό προσωπικό, οικογένειες, διαπολιτισμικούς διαμεσολαβητές, άτομα/οργανώσεις από την τοπική κοινότητα κ.λπ. Οι ακόλουθες ερωτήσεις δύναται να φανούν χρήσιμες σε αυτό το σημείο:

- Ποια άτομα θα χρειαστεί να συμμετάσχουν στην ομάδα δράσης;
- Ποιες είναι οι ανάγκες των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών που σχετίζονται με τη μετατροπή του σχολείου μας σε κέντρο συμπερίληψης;
 - Ποιες είναι οι ανάγκες ή τα κενά στο σχολείο μας;
 - Ποιες είναι οι ανάγκες των μαθητών/-τριών;
 - Ποιες είναι οι ανάγκες των εκπαιδευτικών;
 - Ποιες είναι οι ανάγκες των οικογενειών;
 - Ποιες είναι οι ανάγκες ή τα κενά στην κοινότητά μας;
- Ποια είναι τα δυνατά μας σημεία / τι λειτουργεί για εμάς όσον αφορά τη μετατροπή του σχολείου μας σε ένα κέντρο συμπερίληψης;
- Ποια πλεονεκτήματα και ευκαιρίες υπάρχουν στη σχολική μας κοινότητα και στην κοινότητα γύρω μας;
- Τι θα μπορούσε να αποτελέσει προτεραιότητα για αλλαγή και ανάπτυξη;

Μόλις εσείς/η ομάδα δράσης σας εντοπίσετε τα κενά, τις ανάγκες και τα δυνατά σημεία των διαφόρων ενδιαφερομένων, καταγράψτε τα και αρχίστε να σκέφτεστε πώς μπορεί η ομάδα δράσης σας να ανταποκριθεί σε αυτά.

Σκεφτείτε τις ευκαιρίες και τους κινδύνους για την ανάπτυξη του σχολείου σας σε ένα κόμβο συμπερίληψης. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [υπόδειγμα ανάλυσης SWOT για τους κόμβους συμπερίληψης](#) ή να χρησιμοποιήσετε κάποιον άλλο τρόπο για να καταγράψετε τα δυνατά σημεία, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές.

Μπορείτε να ολοκληρώσετε τις ενότητες «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» σχετικά με τους σημαντικούς παράγοντες για το σχεδιασμό μιας ολιστικής προσέγγισης, ώστε να μετατραπούν τα σχολεία σε κόμβους συμπερίληψης. Οι ενότητες μπορούν να βρεθούν εδώ: <https://inclusivehubs.eu/>

Μπορείτε να εξοικειωθείτε με τις καλές Πρακτικές και τα εργαλεία που σχετίζονται με τις διάφορες θεματικές: συμπεριληπτική εκπαίδευση, γονική και κοινοτική συμμετοχή, ευημερία και διαπολιτισμική διαμεσολάβηση, που βρίσκονται κάτω από κάθε αντίστοιχο θέμα στην ενότητα σχετικά με τις Πρακτικές και τα εργαλεία του Παρόντος εγγράφου.

ΒΗΜΑ 2: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Σχεδιάστε τις ενέργειές σας με βάση τις ανάγκες, τα κενά και τα δυνατά σημεία που εντοπίστηκαν στο πρώτο βήμα. Οι συναντήσεις για εύρεση νέων ιδεών με την ομάδα δράσης και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς μπορούν να είναι χρήσιμες για την κατάθεση ιδεών και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις δράσεις που θα κληθείτε να πάρετε.

- Ποιο είναι το όραμά μου/μας για τη μετατροπή του σχολείου μας σε κέντρο συμπερίληψης;
- Ποια είναι η εστίασή μου/μας;
- Ποια είναι η ομάδα-στόχος;
- Ποιοι είναι οι στόχοι;
- Ποιες δράσεις πρέπει να αναλάβουμε και πώς πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στις δράσεις αυτές;
- Ποιοι πρέπει να συμμετέχουν στις δράσεις και ποιοι είναι οι ρόλοι και οι αρμοδιότητές τους; Ποιος θα συντονίζει την εφαρμογή;
- Ποιοι πόροι απαιτούνται για την υλοποίηση της δράσης(ων); Διαθέστε τους πόρους.
- Πώς πρέπει να παρακολουθούμε και να αξιολογούμε τις δράσεις;

Σε αυτό το σημείο μπορεί επίσης να είναι χρήσιμο να καθοριστούν δείκτες επιτυχίας και προόδου για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της/των δράσης/-σεων. Οι κατάλογοι ελέγχου σε κάθε θέμα και οι στόχοι που τίθενται στο σχέδιο δράσης μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για την εργασία αυτή. Παραδείγματα δράσεων μπορείτε να βρείτε στην ενότητα σχετικά με τις ορθές πρακτικές και τα εργαλεία ανά θέμα.

ΒΗΜΑ 3: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Εφαρμόστε τη δράση/τις δράσεις που σχεδιάστηκαν στην προηγούμενη φάση. Ίσως είναι χρήσιμο να ξεκινήσετε από μικρό βήμα και να δοκιμάσετε τη δράση πριν από την πλήρη εφαρμογή. Η εφαρμογή μπορεί να έχει διαφορετική μορφή ανάλογα με τις δράσεις. Για παράδειγμα, η εφαρμογή νέων διδακτικών Πρακτικών ή υλικού σε σύγκριση με τη διοργάνωση μιας εφάπαξ εκδήλωσης που συνδέει τα σχολεία, τις οικογένειες και την κοινότητα απαιτεί διαφορετικά χρονοδιαγράμματα,

πόρους και ανθρώπους που θα εμπλακούν. Ορισμένες γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με αυτή τη φάση περιλαμβάνουν:

1

2

3

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

Προετοιμασία, συμπεριλαμβανομένου του συντονισμού με τα άτομα-κλειδιά, της αποσαφήνισης αρμοδιοτήτων, της δημιουργίας εγκαταστάσεων, της κατανομής πόρων, της Παροχής κατάρτισης ανάλογα με τις ανάγκες, στη βάση του προγράμματος σπουδών «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» ή του εκπαιδευτικού Οδηγού και του εκπαιδευτικού υλικού, κ.λπ.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Εκτέλεση της δράσης/δράσεων.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Παρακολούθηση της δράσης (των δράσεων), π.χ. χρήση καταλόγων ελέγχου ή ερωτήσεις προς τα εμπλεκόμενα μέρη σχετικά με την Πρόοδο, την αποτελεσματικότητα κ.λπ.

Τα ακόλουθα ερωτήματα που αφορούν την εφαρμογή της παρακολούθησης της δράσης μπορούν να είναι χρήσιμα για να εξεταστούν κατά τη φάση της προετοιμασίας:

- Ποιες μεθόδους και μέτρα θα χρησιμοποιήσουμε για την παρακολούθηση της υλοποίησης και της προόδου των δράσεων; Θα χρησιμοποιήσουμε τον κατάλογο ελέγχου που συμπληρώθηκε στην πρώτη φάση; Θα χρησιμοποιήσουμε τους δείκτες που ορίσαμε; Θα πάρουμε συνεντεύξεις/συζητήσουμε με τους διάφορους ενδιαφερόμενους και τις ομάδες-στόχους; Θα κάνουμε Παρατηρήσεις;
- Ποιος θα είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση των δράσεων;
- Ποιος θα είναι υπεύθυνος για την ανάλυση των δεδομένων παρακολούθησης;
- Ποιος θα είναι υπεύθυνος για την ανάλυση και τη συγκέντρωση των δεδομένων;

Μερικά παραδείγματα χρήσιμων ερωτήσεων για να εξετάσετε κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης είναι τα εξής:

- Πετύχαμε τις δράσεις που είχαμε προγραμματίσει; Αν ναι, ποιες είναι αυτές; Αν όχι, ποιες δράσεις δεν υλοποιήσαμε; Γιατί δεν τις πραγματοποιήσαμε;
- Έχουμε προβεί σε αλλαγές στις δράσεις που είχαν αρχικά προγραμματιστεί; Εάν ναι, ποιες αλλαγές έγιναν; Γιατί έγιναν;

-
- Πραγματοποιήσαμε πρόσθετες δράσεις που δεν είχαν αρχικά προγραμματιστεί; Εάν ναι, ποιες δράσεις; Γιατί υλοποιήθηκαν αυτές οι δράσεις;
 - Αντιμετωπίσαμε τυχόν εμπόδια κατά την υλοποίηση των δράσεων; Ποια ήταν αυτά τα εμπόδια; Πώς τα ξεπεράσαμε;

Με βάση την παρακολούθηση μπορείτε να προσαρμόσετε τι κάνετε και πώς το κάνετε. Αναρωτηθείτε:

- Τι δείχνουν τα αποτελέσματα της παρακολούθησης;
- Τι μαθαίνουμε από αυτό;
- Πώς πρέπει να προσαρμόσουμε τις δράσεις;

ΒΗΜΑ 4: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Όταν η δράση ή οι δράσεις έχουν υλοποιηθεί, είναι καιρός να τις αξιολογήσετε και να αναθεωρήσετε το σχέδιο δράσης, όπως απαιτείται, ώστε να λειτουργήσει για το σχολείο σας. Μπορείτε να το κάνετε αυτό ρωτώντας όσους εμπλέκονται στην υλοποίηση της δράσης και χρησιμοποιώντας λίστες ελέγχου, το υπόδειγμα ανάλυσης SWOT ή/και δείκτες που ορίσατε στην αρχή. Τα δεδομένα από την παρακολούθηση είναι επίσης μια χρήσιμη πηγή για την αξιολόγηση και τις αναθεωρήσεις.

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορεί να είναι χρήσιμες:

- Τι μέτρα θα χρησιμοποιήσουμε για την αξιολόγηση της εφαρμογής και των αποτελεσμάτων;
- Πετύχαμε τον στόχο μας;
- Είχε η δράση αντίκτυπο, δηλαδή κάναμε τη διαφορά;
- Τι λειτούργησε καλά;
- Πώς μπορούμε να αναπτύξουμε ή να βελτιώσουμε τη δράση / το σχέδιο δράσης για τη μετατροπή του σχολείου μας σε κόμβο συμπερίληψης;

Οι κατάλογοι ελέγχου στην ενότητα σχετικά με τα εργαλεία δράσης, καθώς και το [υπόδειγμα ανάλυσης SWOT](#) μπορεί να είναι χρήσιμα για το έργο αυτό. Να θυμάστε ότι ο μετασχηματισμός του σχολείου σας σε κόμβο συμπερίληψης είναι μια διαδικασία.

ΒΗΜΑ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του σχολείου σας ως κόμβου συμπερίληψης απαιτεί συνεχή επανεξέταση του σχεδίου δράσης και των δράσεων από τους διευθυντές και το Προσωπικό του σχολείου. Θα πρέπει να μιλήσετε με τα άτομα που εμπλέκονται με το σχολείο σας. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διαδικασίες και μεθόδους από τις δραστηριότητες Παρακολούθησης στην Προηγούμενη φάση.

Ορισμένες ερωτήσεις που μπορείτε να εξετάσετε είναι οι εξής:

- Οι στόχοι και τα αποτελέσματα εξακολουθούν να είναι σχετικά και ο κόμβος μας επιτυγχάνει τους στόχους του;
- Ποιες είναι οι ανάγκες των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών που σχετίζονται με τη μετατροπή του σχολείου μας σε κέντρο συμπερίληψης;
- Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες του κόμβου μας;
- Μπορούν να αναπτυχθούν ή να βελτιωθούν το σχέδιο δράσης και οι δράσεις; Πώς; Ποιες ευκαιρίες μπορούν να εντοπιστούν; Υπάρχουν πιθανές απειλές;
- Η ομάδα δράσης και οι άλλοι εμπλεκόμενοι εξακολουθούν να έχουν κίνητρο να εργαστούν πάνω σε αυτό ή πρέπει να αναζητήσουμε άλλους που θα ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν;

ΒΗΜΑ 6: ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Αν και η μετατροπή των σχολείων σε κόμβους συμπερίληψης είναι μια διαδικασία, συνιστάται να γιορτάζεται η επιτυχία και να μοιράζεται τόσο με τους εμπλεκόμενους φορείς όσο και με άλλους στη σχολική κοινότητα, την τοπική κοινωνία και άλλα σχολεία σε εθνικό επίπεδο. Αυτό αποτελεί επίσης μια ευκαιρία για τη διάδοση της ευαισθητοποίησης και των καλών Πρακτικών, καθώς και για τη συμμετοχή περισσότερων ανθρώπων στις Πρωτοβουλίες.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΑΣ ΩΣ ΚΟΜΒΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΡΟΠΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΠΡΟΩΘΗΣΕΤΕ ΤΟΝ ΚΟΜΒΟ ΣΑΣ ΚΑΙ ΝΑ ΜΟΙΡΑΣΤΕΙΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΣΑΣ

- ➔ Προσαρμόστε τις επικοινωνίες σας στο κοινό σας.
- ➔ Από στόμα σε στόμα
 - Μιλήστε για τον κόμβο σας στις συναντήσεις που συμμετέχετε.
 - Προσκαλέστε τους ανθρώπους να επισκεφθούν τον κόμβο σας.
 - Πρόσκληση για εθελοντές.
- ➔ Υλικό προώθησης
 - Γράψτε άρθρα για το ενημερωτικό δελτίο του σχολείου σας.
 - Επισημάνετε προγράμματα ή δραστηριότητες – ειδικά αν είναι δωρεάν.
 - Ενθαρρύνετε τις τοπικές βιβλιοθήκες ή τα συμβούλια να εκθέσουν φυλλάδια.
- ➔ Μέσα κοινωνικής δικτύωσης
 - Προωθήστε το στον ιστότοπο του σχολείου σας ή στις σελίδες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
 - Αναπτύξτε ένα σύντομο βίντεο ή μια μελέτη περίπτωσης για να το μοιραστείτε.
 - Μοιραστείτε και τις προκλήσεις.
 - Κρατήστε αρχείο με τα σχόλια – τόσο τα θετικά όσο και τα αρνητικά. Πρέπει να καταλάβετε γιατί κάτι έχει ή δεν έχει λειτουργήσει, αν θέλετε να βελτιωθείτε.

Πηγή: [Τα σχολεία ως κόμβοι της κοινότητας](#) από το Υπουργείο Παιδείας της Νότιας Αυστραλίας.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Αυτή η ενότητα της εργαλειοθήκης «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρέχει ένα σύνολο προσεκτικά επιλεγμένων και επιμελημένων εργαλείων και πόρων για την ανάπτυξη συμπεριληπτικής εκπαίδευσης για μαθητές με διαφορετικό πολιτισμικό και γλωσσικό υπόβαθρο. Τα επιλεγμένα εργαλεία και οι πόροι μπορούν να είναι πολύτιμα τόσο για τους διευθυντές των σχολείων όσο και για τους εκπαιδευτικούς και το προσωπικό υποστήριξης κατά τον προβληματισμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των πρακτικών που σχετίζονται με τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Συνιστούμε να ακολουθήσετε τα βήματα του οδηγού που παρουσιάζεται νωρίτερα στην εργαλειοθήκη και να προσαρμόσετε τα εργαλεία και τους πόρους ανάλογα με τις ανάγκες σας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή

Λίστες Ελέγχου & Καλών Πρακτικών

Πόροι & Εργαλεία

ΣΕΛΙΔΑ

Σελίδα 16

Σελίδα 17

Σελίδα 24

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

συμπεριληπτική εκπαίδευση και πολιτισμικά ανταποκρινόμενη παιδαγωγική

Συμπεριληπτική εκπαίδευση σημαίνει ότι λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες κάθε παιδιού ξεχωριστά και ότι όλοι οι μαθητές /όλες οι μαθήτριες συμμετέχουν και επιτυγχάνουν μαζί. Αναγνωρίζει ότι όλα τα παιδιά μπορούν να μάθουν και ότι κάθε παιδί έχει μοναδικά χαρακτηριστικά, ενδιαφέροντα, ικανότητες και μαθησιακές ανάγκες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε μαθητές/-τριες που μπορεί να κινδυνεύουν από περιθωριοποίηση, αποκλεισμό ή χαμηλή επίδοση.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι μια συνεχής διαδικασία βελτίωσης και απαιτεί δέσμευση από ολόκληρη τη σχολική κοινότητα. (UNESCO, 2023). Η παιδαγωγική με πολιτισμική ανταπόκριση αφορά τη δημιουργία σχετικής και αποτελεσματικής διδασκαλίας και μάθησης, η οποία περιλαμβάνει τις πολιτισμικές γνώσεις, τις εμπειρίες, τις γλώσσες και τα ύφη απόδοσης και επικοινωνίας των μαθητών. Πρόκειται για μια παιδαγωγική όπου αναγνωρίζονται και εκτιμώνται οι πολιτισμικές γνώσεις και δεξιότητες του μαθητή.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Λίστα ελέγχου συμπεριληπτικής σχολικής διεύθυνσης

Αυτός ο κατάλογος ελέγχου θα πρέπει να προσαρμόζεται με βάση το συγκεκριμένο πλαίσιο του σχολείου και τις ανάγκες του μεταναστευτικού μαθητικού πληθυσμού. Να επανεξετάζετε και να προσαρμόζετε τακτικά, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι υπηρεσίες υποστήριξης εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες των μεταναστών μαθητών. Οι ακόλουθοι δείκτες μπορούν να χρησιμεύσουν ως οδηγός για τους/τις διευθυντές/-τριες των σχολείων ώστε να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν ένα περιβάλλον συμπερίληψης στα σχολεία τους.

- ✓ Καθιέρωση μιας κουλτούρας που εκτιμά την ποικιλομορφία και την ένταξη.
- ✓ Ακούστε και επικοινωνήστε με όλους τους ενδιαφερόμενους – μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς και μέλη της κοινότητας.
- ✓ Δημιουργία αποτελεσματικών ομάδων διαχείρισης που μοιράζονται το όραμα για την αλλαγή και τα μέσα για την υλοποίηση αυτού του οράματος.
- ✓ Δέσμευση για ισότητα και παροχή μαθησιακών εμπειριών υψηλής ποιότητας για όλα τα παιδιά
- ✓ Δεσμεύονται να αντιμετωπίσουν όλες τις μορφές αποκλεισμού και περιθωριοποίησης, τις ανισότητες και τις ανισότητες στην πρόσβαση, τη συμμετοχή και τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- ✓ Προώθηση και υποστήριξη της επιτυχίας όλων των μαθητών/-τριών.
- ✓ Οργάνωση πόρων και στρατηγικών για διδασκαλία και μάθηση συμπερίληψης.
- ✓ Ενεργή συμμετοχή των γονέων και της κοινότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- ✓ Κινητοποίηση των ανθρώπινων πόρων για να ξεπεραστούν τα εμπόδια στη συμμετοχή και τη μάθηση.
- ✓ Χρήση στοιχείων και δεδομένων για την προώθηση της αλλαγής και της βελτίωσης.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Λίστα ελέγχου της κοινότητας μιας συμπεριληπτικής τάξης

Προσαρμοσμένο από τον [κατάλογο ελέγχου](#) για μια κοινότητα συμπερίληψης στην τάξη. Αυτός ο κατάλογος ελέγχου πρέπει να μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο του σχολείου και τις ανάγκες του πληθυσμού των μεταναστών μαθητών. Η τακτική επανεξέταση και οι προσαρμογές είναι απαραίτητες για να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες υποστήριξης εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες των μεταναστών μαθητών/-τριών.

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

- ✓ Δημιουργήστε μια δίκαιη και συμπεριληπτική τάξη που σέβεται τις διαφορές των φύλων, τις διαφορετικές εθνοπολιτισμικές και θρησκευτικές κοινότητες, τις οικογενειακές δομές, τις ικανότητες/ανάγκες των μαθητών και τις διαφορές στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση.
- ✓ Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι μαθητές αισθάνονται αποδεκτοί και ότι έχουν την αίσθηση του ανήκειν.
- ✓ Μεταδώστε την πεποίθησή σας ότι όλοι οι μαθητές μπορούν να μάθουν και να επιτύχουν.
- ✓ Παρέχετε, για κάθε μαθητή/-τρια, μια ισοροπία μεταξύ πρόκλησης και υποστήριξης για να ενισχύσετε τη νέα μάθηση.
- ✓ Μεταδώστε την εξωστρέφεια και τη θέρμη και ενθαρρύνετε τους μαθητές να αλληλεπιδρούν με τους άλλους με τον ίδιο τρόπο.
- ✓ Να τονίζουν και να διαμορφώνουν αξίες δικαιοσύνης, ενσυναίσθησης, αποδοχής, ευγένειας, σεβασμού και υπευθυνότητας προς και για τους άλλους ανθρώπους.
- ✓ Δημιουργία ατμόσφαιρας σεβασμού για τη σχολική κοινότητα και προώθηση θετικών δεσμών μεταξύ του σχολείου και των πολιτισμών του σπιτιού και της κοινότητας των μαθητών.
- ✓ Αναγνωρίστε και εκτιμήστε τη βελτίωση των μαθητών και γιορτάστε την επιτυχία κάθε ατόμου.
- ✓ Να αμφισβητείτε όλα τα στερεοτυπικά σχόλια και τις ακατάλληλες συμπεριφορές.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

- ✓ Παρέχετε εικόνες και οπτικές επιδείξεις στην τάξη που να είναι ισορροπημένες ως προς το φύλο και να αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία της κοινότητας και του κόσμου έξω από την τάξη.
- ✓ Να παρέχουν κείμενα, πηγές και εκπαιδευτικό υλικό στην τάξη που αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία του πολιτισμού, της εθνικότητας, της πίστης και της γλώσσας, καθώς και τις διαφορές στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση, τις φυσικές ικανότητες και την οικογενειακή δομή.
- ✓ Καθιέρωση ρουτίνας στην τάξη με ευαισθησία στις ατομικές ανάγκες και τα πολιτισμικά πρότυπα των μαθητών.
- ✓ Διασφαλίστε ότι οι ευθύνες στην τάξη είναι συμπεριληπτικές, ισορροπημένες μεταξύ των δύο φύλων και χωρίς στερεότυπα.
- ✓ Δώστε σε όλους τους μαθητές ευκαιρίες να παρουσιάσουν την καλύτερη δουλειά τους.

ΠΟΡΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

- ✓ Χρήση πόρων που εκτιμούν και αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία - π.χ. ποιήματα, ομοιοκαταληξίες, τραγούδια, χορός και μουσική από διάφορους πολιτισμούς- βιβλία σε μαγνητοφωνημένη μορφή σε διάφορες πρώτες γλώσσες.
- ✓ Παρέχετε πόρους που απευθύνονται τόσο στα αγόρια όσο και στα κορίτσια.
- ✓ Χρησιμοποιήστε πόρους που αντικατοπτρίζουν τα ενδιαφέροντα και τις προοπτικές και των δύο φύλων και παρουσιάστε χαρακτήρες από διάφορους πολιτισμούς και υπόβαθρα σε μη στερεοτυπικούς ρόλους. Χρησιμοποιούν ένα εύρος πόρων που αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές κουλτούρες, το κοινωνικό υπόβαθρο και τις εμπειρίες των μαθητών της τάξης - π.χ. που περιλαμβάνουν θέματα πολιτισμικής και κοινωνικής σημασίας.
- ✓ Παροχή πόρων που αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια την ιστορία, τον πολιτισμό και την πραγματικότητα των μειονοτήτων.
- ✓ Χρησιμοποιήστε πηγές που παρουσιάζουν τόσο τοπικές όσο και παγκόσμιες εικόνες και προοπτικές.
- ✓ Παροχή βιβλίων διπλής γλώσσας και βιβλίων στην πρώτη γλώσσα των μαθητών
- ✓ Παρέχετε ποικίλους πόρους με διάφορα επίπεδα ανάγνωσης για μαθητές, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών που μαθαίνουν την αγγλική γλώσσα, σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης της ανάγνωσης. Φροντίστε ώστε οι οικονομικοί λόγοι να μην εμποδίζουν τους μαθητές να συμμετέχουν σε εκδρομές και άλλες δραστηριότητες που υλοποιούνται από το σχολείο.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΗ

- ✔ Παρέχετε ευκαιρίες για εμπειρίες ανάγνωσης που επιτρέπουν στους μαθητές να αξιοποιήσουν τις δικές τους εμπειρίες, τη γλώσσα και τον Πολιτισμό τους.
- ✔ Επιλέξτε κείμενα που παρουσιάζουν καταστάσεις, προβλήματα, λύσεις και εμπειρίες σε ποικίλα πολιτισμικά περιβάλλοντα.
- ✔ Επιλέξτε κείμενα που παρουσιάζουν άνδρες και γυναίκες ήρωες, πρότυπα και ηγέτες από διάφορα περιβάλλοντα.
- ✔ Επιλέξτε κείμενα, όπως παραμύθια και μύθους, που προσκαλούν σε σύγκριση παρόμοιων πλοκών, ιστοριών και χαρακτήρων σε διάφορους πολιτισμούς.
- ✔ Επιλέξτε κείμενα ώστε να συμπεριλάβετε θέματα καθολικής σημασίας - π.χ. ελπίδα, αγώνας, επιβίωση, θάρρος, οικογένεια - που παρουσιάζονται από μια ποικιλία διαφορετικών οπτικών γωνιών και εμπειριών.
- ✔ Επιλέξτε κείμενα με μυθοπλαστικό και πληροφοριακό υλικό που αφορούν θέματα κοινωνικής σημασίας για τους μαθητές - π.χ. μετανάστευση, φτώχεια, αστεγία, πόλεμος, κοινωνική δικαιοσύνη. Χρησιμοποιήστε κείμενα για να δημιουργήσετε ευκαιρίες για παιχνίδια ρόλων που επιτρέπουν στους μαθητές να βιώσουν τον κόσμο μέσα από τα μάτια ενός άλλου.
- ✔ Χρησιμοποιήστε μυθοπλαστικά και πληροφοριακά κείμενα για να βοηθήσετε τους μαθητές να εντοπίσουν στερεότυπα ατόμων, πολιτισμών και κοινωνικών καταβολών.
- ✔ Παρουσιάστε βιβλία με εικόνες που επιτρέπουν στους μαθητές/στις μαθήτριες να εξερευνήσουν εικόνες φύλου, εθνικότητας και σωματικής αναπηρίας.
- ✔ Να συμπεριλάβετε μια σειρά από κείμενα που παρουσιάζουν τη συμβολή ανθρώπων από διάφορα εθνοπολιτισμικά υπόβαθρα και από διάφορα μέρη του κόσμου.
- ✔ Παρέχετε κείμενα τοπικών και διεθνών συγγραφέων από διάφορους πολιτισμούς, κοινωνικό υπόβαθρο, ιστορικές περιόδους και γραμμένα από διάφορες οπτικές γωνίες.
- ✔ Χρησιμοποιήστε δραστηριότητες συζήτησης και προφορικού λόγου για να βοηθήσετε τους μαθητές/τις μαθήτριες να κάνουν σαφείς συνδέσεις μεταξύ των όσων διαβάζουν και του δικού τους ιστορικού και των δικών τους εμπειριών.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

- ✓ Παρέχετε ευκαιρίες για συγγραφικές εμπειρίες που επιτρέπουν στους μαθητές/-τριες να αξιοποιήσουν τις δικές τους εμπειρίες, τη γλώσσα και τον Πολιτισμό τους.
- ✓ Παρέχετε μοντέλα γραφής από Πολιτισμικά διαφορετικές Πηγές.
- ✓ Παρέχετε ευκαιρίες για να εξερευνήσουν την Προφορική και γραπτή γλώσσα σε διάφορους Πολιτισμούς - π.χ. προφορική αφήγηση, γραπτές ιστορίες, τεχνικές αφήγησης, γλωσσικά πρότυπα.
- ✓ Παρέχετε υποστήριξη σε μαθητές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες σε διάφορες πτυχές της γραφής και της ορθογραφίας - π.χ., γραφικοί οργανωτές, μαγνητόφωνα, Παροχή δυνατότητας στους μαθητές/-τριες να κάνουν εργασίες ή παρουσιάσεις με εναλλακτικούς τρόπους.
- ✓ Δώστε στους/στις μαθητές/-τριες την ευκαιρία να συνθέσουν Προφορικά Πριν γράψουν.
- ✓ Εμπλέξτε τους μαθητές σε μια εξερεύνηση της γραφής σε όλους τους Πολιτισμούς και τους χρόνους - π.χ. αλφάβητο, μορφές και σκοποί γραφής, εικονογράμματα, υλικά και συμβάσεις.

ΓΛΩΣΣΑ

- ✓ Να σέβεστε και να εκτιμάτε τη γλώσσα που φέρνουν οι μαθητές στο σχολείο.
- ✓ Αξιοποιήστε τη γλώσσα και τον Πολιτισμό της οικογένειας των μαθητών ως θεμέλια για τη μάθηση.
- ✓ Παρέχετε στην τάξη δραστηριότητες που επιτρέπουν στους μαθητές να μάθουν ότι οι διαφορετικές γλωσσικές μορφές, τα ύφη και οι δομές είναι κατάλληλες για διαφορετικές καταστάσεις - π.χ. σπίτι, εκκλησία, επαγγελματική συνάντηση, σχολικό συμβούλιο, συνέντευξη, συνέντευξη γονέα-καθηγητή, τηλεφωνική συνομιλία.
- ✓ Δώστε στους μαθητές ευκαιρίες να εδραιώσουν τις ιδέες τους Προφορικά Πριν από τη συγγραφή, όπου χρειάζεται.
- ✓ Παρέχετε ευκαιρίες στους μαθητές να χρησιμοποιούν την Πρώτη τους γλώσσα για να διατυπώνουν και να εκφράζουν τις σκέψεις τους Προφορικά και γραπτά.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

- ✓ Σχεδιάστε διαφοροποιημένη διδασκαλία με βάση τα διάφορα στάδια στα οποία έχουν φτάσει οι μαθητές/-τριες στην αναγνωστική διαδικασία και την ατομική τους πρόοδο.
- ✓ Βοηθήστε κάθε μαθητή να επιλέξει θέματα υψηλού ενδιαφέροντος και εμπλοκής για ανεξάρτητη ανάγνωση, γραφή και έρευνα.
- ✓ Παρέχετε κατάλληλες ευκαιρίες για τη διερεύνηση ζητημάτων προκατάληψης και στερεοτύπων που σχετίζονται με τη γλώσσα, τον πολιτισμό, την εθνικότητα, την πίστη, το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την οικονομική κατάσταση, την οικογενειακή δομή, την ηλικία και τις φυσικές/γνωστικές ικανότητες.
- ✓ Χρήση της τεχνολογίας για την παροχή πρόσθετων οπτικών, προφορικών, ακουστικών ή/και φυσικών μέσων υποστήριξης για τους μαθητές που τα χρειάζονται. Χρησιμοποιείτε στρατηγικές διδασκαλίας που αντικατοπτρίζουν τα διαφορετικά μαθησιακά στυλ.
- ✓ Αξιοποιήστε την οικογένεια, τη γλώσσα και τον πολιτισμό των μαθητών ως θεμέλια για τη μάθηση.
- ✓ Ομαδοποιήστε τους μαθητές/-τριες με τρόπους που να ανταποκρίνονται στα διαφορετικά επίπεδα άνεσης τους στην ομαδική αλληλεπίδραση.
- ✓ Να σέβονται τις πολιτισμικά διαφορετικές προσδοκίες και πρακτικές όσον αφορά την ομαδική εργασία - π.χ. προθυμία να θέτουν ερωτήσεις, να εκφράζουν διαφωνίες, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.
- ✓ Φροντίστε ώστε οι εργασίες στο σπίτι/σχολείο να είναι δίκαιες - π.χ., αναγνωρίστε ότι οι εργασίες που απαιτούν πρόσβαση στην τεχνολογία ή χρήση βιβλιοθηκών μπορεί να οδηγήσουν σε ανισότητες και να δημιουργήσουν εμπόδια στην επιτυχία για ορισμένους μαθητές.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

- ✓ Χρησιμοποιήστε μεθόδους αξιολόγησης που αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία των μαθησιακών στυλ, της γλώσσας και της κουλτούρας των μαθητών/-τριών.
- ✓ Χρησιμοποιήστε ποικιλία εργασιών αξιολόγησης, ώστε οι μαθητές με διαφορετικά μαθησιακά στυλ να μπορούν να επιτύχουν.
- ✓ Λάβετε υπόψη τις πολιτισμικές προσδοκίες και συμπεριφορές που μπορεί να επηρεάσουν την αξιολόγηση - π.χ. διστακτικότητα στην απάντηση ερωτήσεων, έκφραση απόψεων κ.α.
- ✓ Παρέχετε διευκολύνσεις για μαθητές/-τριες που χρειάζονται επιπλέον χρόνο ή επιπρόσθετες εξηγήσεις.
- ✓ Ενημέρωση για τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων των μαθητών, των εκδηλώσεων στην τάξη και των εορτασμών σε όλους τους γονείς.
- ✓ Χρησιμοποιήστε μεθόδους αξιολόγησης που να είναι δίκαιες και να λαμβάνουν υπόψη την ποικιλομορφία των εμπειριών ζωής και των μαθησιακών αναγκών των μαθητών - π.χ. εμπειρία πρόσφυγα, ποσότητα προηγούμενης σχολικής εκπαίδευσης.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την Παρακολούθηση και την αξιολόγηση Παρουσιάζονται στον [Οδηγό](#) της Παρούσας εργαλειοθήκης. Παρακαλούμε Πολύ να τις επανεξετάσετε.

Για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των Πολιτισμικά ανταποκρινόμενων Πρακτικών συμπερίληψης, μπορείτε να βασίσετε την αξιολόγηση στις λίστες ελέγχου και καλών πρακτικών που παρατίθενται στις προηγούμενες σελίδες.

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Πόροι κατάρτισης

Τίτλος	Σύνδεσμος
Η ενότητα «Συμπεριλιπτική εκπαίδευση" που σχεδιάστηκε ως μέρος του Προγράμματος σπουδών «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης».	https://inclusivehubs.eu/
Μάθηση για τη Δικαιοσύνη Αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση	Αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση Μάθηση για τη Δικαιοσύνη
Πολιτισμική ανταπόκριση	https://www.stopbullying.gov/resources/training-center

Εργαλεία

Τίτλος	Σύνδεσμος
Διδασκαλία με Πολιτισμική ανταπόκριση: Παραδείγματα, στρατηγικές και δραστηριότητες για επιτυχία	Διδασκαλία με Πολιτισμική ανταπόκριση: Ορισμός, στρατηγικές και Παραδείγματα (prodigygame.com)
Η εργαλειοθήκη Listiac Reflection Toolkit	https://www.apa.org/topics/resilience/guide-parents-teachers
Οδηγός αναφοράς της CRT	https://edspace.american.edu/ctrl/traumainformedpedagogy/#toggle-id-3
Πολιτισμικά ανταποκρινόμενη εκπαίδευση: Μια εισαγωγή πολιτική και την Πρακτική	Πολιτισμικά ανταποκρινόμενη εκπαίδευση: Partnership for the Future of Learning (futureforlearning.org)

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Βίντεο

Τίτλος	Σύνδεσμος
Zaretta Hammond: 101	https://youtu.be/LxhF7TZqDyA?feature=shared
Σειρά βίντεο με ιστορίες πολιτισμικά ανταποκρινόμενης εκπαίδευσης (CRE)	Η Αρχαιολογία του Εαυτού (youtube.com)
Σοβαρότητα για την εκπαίδευση: για τους μαθητές του νέου αιώνα	Σοβαρότητα για την εκπαίδευση: (youtube.com)
Η κουλτούρα μας, Τα σχολεία μας: Πόλη της Νέας Υόρκης	Η κουλτούρα μας, τα σχολεία μας, πολιτισμικά ανταποκρινόμενη εκπαίδευση στη Νέα Υόρκη (εισαγωγή) (youtube.com)

Blogs

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τίτλος	Σύνδεσμος
Πολιτισμικά ανταποκρινόμενο Πρόγραμμα Σπουδών	https://www.staffordglobal.org/articles-and-blogs/education-articles-and-blogs/culturally-responsive-curriculum/
Πολιτισμικά ανταποκρινόμενες ιδέες για το πρόγραμμα σπουδών	https://affect.coe.hawaii.edu/lessons/instruction-that-responds-to-flourishes-with-the-cultural-linguistic-background-of-students-families/
Παραδείγματα CRT	https://pce.sandiego.edu/culturally-responsive-teaching-guide-10-examples/
Το Blog του Εκπαιδευτικού Γλωσσολόγου από τον Nelson Flores	The Educational Linguist - εξετάζοντας τη γλώσσα και τη φυλή στην εκπαίδευση (wordpress.com)

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Δημοσιεύσεις

Τίτλος	Σύνδεσμος
Κατάλογος ορθών Πρακτικών	https://www.inclusive-education-in-action.org/resources/catalogue-good-practices-inclusive-schools
ΟΟΣΑ. Ισότητα και ένταξη στην εκπαίδευση: Εύρεση δύναμης μέσω της Ποικιλομορφίας	ΟΟΣΑ. Ισότητα και ένταξη στην εκπαίδευση: Εύρεση δύναμης μέσω της ποικιλομορφίας
Πολιτισμικά ανταποκρινόμενη σχολική ηγεσία του Muhammed Khalifa	Πολιτισμικά ανταποκρινόμενη σχολική ηγεσία (harvard.edu)
Πολιτισμικά Ανταποκρινόμενη Διδασκαλία από το Κέντρο X του UCLA: Μετασηματισμός των Δημόσιων Σχολείων	Πίνακας περιεχομένων - Πολιτισμικά Σχετική Διδασκαλία - XChange - UCLA Center X

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ, ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ & ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Αυτή η ενότητα της εργαλειοθήκης «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρέχει ένα σύνολο προσεκτικά επιλεγμένων και επιμελημένων εργαλείων και πόρων για την ανάπτυξη της συμμετοχής του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας. Τα επιλεγμένα εργαλεία και οι πόροι μπορούν να είναι πολύτιμα τόσο για τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, το προσωπικό των σχολείων, τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, τις οργανώσεις της κοινότητας κλπ. κατά τον προβληματισμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των πρακτικών και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ τους. Συνιστούμε να ακολουθήσετε τα βήματα που περιγράφονται στον οδηγό (που παρουσιάζεται νωρίτερα στην παρούσα εργαλειοθήκη) και να προσαρμόσετε τα εργαλεία και τους πόρους ανάλογα με τις ανάγκες σας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή

Σύσταση συνεργατικής σχέσης

Λίστες Ελέγχου & Καλών Πρακτικών

Πόροι & Εργαλεία

ΣΕΛΙΔΑ

Σελίδα 29

Σελίδα 29

Σελίδα 32

Σελίδα 36

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΙ ΕΝΝΟΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ;

Η εμπλοκή του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας συνίσταται σε μεταξύ τους συμπράξεις. Αυτό το είδος της συνεργατικής σχέσης επιδιώκει την επίτευξη μακροπρόθεσμων και βιώσιμων αποτελεσμάτων, διαδικασιών, σχέσεων, διαλόγου, λήψης αποφάσεων ή εφαρμογής. Για να είναι επιτυχής, πρέπει να περιλαμβάνει στρατηγικές και διαδικασίες που είναι ευαίσθητες στο κοινοτικό πλαίσιο στο οποίο λαμβάνει χώρα. (Schiano, 2021). Επιτρέπει στους ανθρώπους να αποκτήσουν γνώση, δημοκρατική εμπειρία και να ευαισθητοποιηθούν, καθώς και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση, αυτοδυναμία, υπερηφάνεια και αυτονομία. Ορισμένα παραδείγματα δραστηριοτήτων είναι η καθοδήγηση, η υποστήριξη της συμπεριφοράς, η ακαδημαϊκή υποστήριξη, οι υπηρεσίες υγείας και οι κοινωνικές υπηρεσίες, η διοργάνωση εκδηλώσεων και εξωσχολικών δραστηριοτήτων κ.λπ.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Όταν το σχολείο σας επιθυμεί να δημιουργήσει μια συνεργασία μεταξύ σχολείου-κοινότητας, εξοικειωθείτε με την Εργαλειοθήκη που θα βρείτε [εδώ](#). Αυτή η ολοκληρωμένη εργαλειοθήκη περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές, καταλόγους ελέγχου, υποδείγματα κ.λπ. για ολόκληρη τη διαδικασία ανάπτυξης, ενώ οι κατευθυντήριες γραμμές και η διαδικασία εφαρμόζονται επίσης στη δέσμευση σχολείου-οικογένειας.

Ορισμένες γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη της δέσμευσης του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας είναι οι εξής:

- ✓ Καθιέρωση μιας κουλτούρας που εκτιμά την ποικιλομορφία και την ένταξη.
- ✓ Ακούστε και επικοινωνήστε με όλους τους ενδιαφερόμενους - μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς και μέλη της κοινότητας.
- ✓ Δημιουργία αποτελεσματικών ομάδων διαχείρισης που μοιράζονται το όραμα για την αλλαγή και τα μέσα για την υλοποίηση του οράματος αυτού.

Εν ολίγοις, η εργαλειοθήκη σχολείου-κοινότητας Παρέχει τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία μιας εταιρικής σχέσης:

1

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

- Συγκροτήστε μια ηγετική ομάδα και ορίστε έναν συντονιστή.

2

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ

- Αναλογιστείτε τα δυνατά και αδύνατα σημεία της τρέχουσας συνεργατικής σχέσης και τις ευκαιρίες και προκλήσεις για την ανάπτυξη αυτής της σχέσης..

3

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

- Ερευνήστε τα σχολεία και τις ανάγκες, τους πόρους, τα δυνατά σημεία, την ιστορία και την κουλτούρα των οικογενειών και της κοινότητας.
- Έλεγχος των υφιστάμενων πόρων, ο οποίος δείχνει τι λειτουργεί, αποτρέπει την επικάλυψη, εντοπίζει τα κενά καθώς και τις ευκαιρίες για συνεργασίες.

Ορισμένες ερωτήσεις που θα ήταν χρήσιμο να σκεφτείτε είναι οι εξής:

- Πώς συνεργαζόμαστε σήμερα με τις οικογένειες των πολύγλωσσων μαθητών;
- Ποια είναι τα σημερινά μας πλεονεκτήματα και επιτυχίες;
- Πού υπάρχουν νέες ευκαιρίες για να ενισχύσουμε τη συνεργασία μας με τις οικογένειες;
- Πώς μπορούμε να αυξήσουμε τη συμμετοχή των οικογενειών των πολύγλωσσων μαθητών;
- Ποια είναι τα εμπόδια για ισχυρές συμπράξεις που ενδεχομένως πρέπει να αντιμετωπιστούν και να ξεπεραστούν;
- Πού υπάρχουν νέες ευκαιρίες για να ενισχύσουμε τη συνεργασία μας με τις οικογένειες;

4

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

- Χτίζουμε σχέσεις εμπιστοσύνης, επικοινωνώντας τακτικά και συμμετέχοντας σε ευκαιρίες σύνδεσης, ανταλλαγής, συνεργασίας, εορτασμού και μάθησης.
- Διασφαλίστε ότι οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες είναι σαφώς καθορισμένα
- Διασφαλίστε ότι υπάρχουν μηχανισμοί για τη διευκόλυνση της κοινής λήψης αποφάσεων
- Καθορίστε εκ των προτέρων το κατάλληλο επίπεδο και τη συχνότητα της επικοινωνίας.
- Να παρέχετε τακτική ανατροφοδότηση ο ένας στον άλλον
- Εναλλακτικοί ηγετικοί ρόλοι
- Συμβουλές και εργαλεία για το σκοπό αυτό είναι διαθέσιμα [εδώ](#).

5

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Σχέδιο κοινής αξιολόγησης της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της συνεργατικής σχέσης
- Ξεκινήστε με την αποσαφήνιση των στόχων και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων αξιολόγησης κατά τη διάρκεια του έτους.
- Χρήση των αποτελεσμάτων για τη βελτίωση της συνεργατικής σχέσης και τον προγραμματισμό μελλοντικών δραστηριοτήτων και την αναζήτηση πόρων.
- Πηγές που θα σας υποστηρίξουν σε αυτή τη διαδικασία μπορείτε να βρείτε [εδώ](#).

6

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΜΟΙΡΑΖΟΜΑΣΤΕ

- Έμπνευση για αυτά μπορείτε να βρείτε στον [Οδηγό](#) που παρουσιάστηκε προηγουμένως.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Αντιπροσωπευτικά Παραδείγματα καλών Πρακτικών για τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας από την [Εργαλειοθήκη Σύμπραξης Σχολείου-Κοινότητας](#) παρουσιάζονται σε ελαφρώς Προσαρμοσμένη μορφή Παρακάτω.

Οικοδομήστε Σχέσεις

- ✔ Καλωσορίστε όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη της οικογένειας (όχι μόνο τους βιολογικούς γονείς) / νόμιμους κηδεμόνες σε συναντήσεις, εκδηλώσεις του προγράμματος και δραστηριότητες που αφορούν το παιδί.
- ✔ Χαιρετήστε όλες τις οικογένειες κατά την παράδοση και παραλαβή τους καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, χρησιμοποιώντας μη λεκτική και λεκτική επικοινωνία.
- ✔ Δημιουργήστε χώρο και ευκαιρίες για τις οικογένειες να επισκέπτονται το σχολείο, να περνούν χρόνο και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα παιδιά τους στο πρόγραμμα.
- ✔ Παρέχετε στους εκπαιδευτικούς τον απαραίτητο χρόνο και τους πόρους για να αλληλεπιδρούν με τα παιδιά και τις οικογένειες εκτός του πλαισίου του προγράμματος και στις κοινότητες όπου ζουν.
- ✔ Αξιοποιήστε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, ώστε οικογένειες διαφορετικών γλωσσών και πολιτισμών να μπορούν να επικοινωνούν και να μοιράζονται πληροφορίες μεταξύ τους.
- ✔ Δώστε στους εκπαιδευτικούς τον απαραίτητο χρόνο και τους πόρους για τη διεξαγωγή κατ' οίκον επισκέψεων, εφόσον οι οικογένειες αισθάνονται άνετα. Αυτό θα επιτρέψει στους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν σχέσεις με τις οικογένειες σε ένα άνετο περιβάλλον, καθώς και να μάθουν από τις οικογένειες για το οικιακό περιβάλλον των παιδιών, τα ενδιαφέροντα, τις πρώτες γλωσσικές εμπειρίες και τα προτιμώμενα στυλ μάθησης. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν στη συνέχεια να ενσωματωθούν στις μαθησιακές δραστηριότητες της τάξης.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Μάθετε από τις οικογένειες και ενσωματώστε τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους

- ✔ Διερευνήστε και υποστηρίξτε ουσιαστικούς τρόπους με τους οποίους τα μέλη της οικογένειας μπορούν να συμβάλουν στη μάθηση του προγράμματος. Για παράδειγμα, εντοπίστε τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητες των φροντιστών και ενσωματώστε τα στο πρόγραμμα. Επίσης, προσκαλέστε τα μέλη της οικογένειας να συμμετάσχουν ή να μοιραστούν τις γνώσεις τους σχετικά με τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους στο πρόγραμμα.
- ✔ Προσκαλέστε τα μέλη της οικογένειας να μοιραστούν πληροφορίες σχετικά με το πολιτισμικό τους υπόβαθρο στο πρόγραμμα (π.χ. ιστορία, παραδόσεις και γλώσσα του σπιτιού).
- ✔ Ενθαρρύνετε τις οικογένειες να μοιράζονται αντικείμενα, μουσική, ιστορίες ή άλλες πολιτισμικά σχετικές πληροφορίες με το πρόγραμμα και τους δασκάλους των παιδιών τους.
- ✔ Βεβαιωθείτε ότι οι εκπαιδευτικοί προσκαλούν και συνεργάζονται με τις οικογένειες για να ενσωματώσουν αυτούς τους πόρους στην τάξη.
- ✔ Δημιουργήστε σχέσεις στην κοινότητα που είναι αμοιβαία επωφελείς (π.χ. τα προγράμματα βοηθούν τις προσπάθειες της κοινότητας – τα μέλη της κοινότητας συμμετέχουν και χρησιμεύουν ως πρότυπα για τα παιδιά στα προγράμματα).
- ✔ Συνεργαστείτε με το προσωπικό του προγράμματος για τη δημιουργία δραστηριοτήτων που ενσωματώνουν την εκτίμηση και τον σεβασμό της διαφορετικότητας (π.χ. τραγούδια, ιστορίες, παιχνίδια, ομοιοκαταληξίες).

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Υποστήριξη της μάθησης στο σπίτι και στην κοινότητα

- ✓ Ανάπτυξη ιδεών και στρατηγικών με τις οικογένειες σχετικά με το πώς μπορούν να ενισχυθούν οι νέες έννοιες στο σπίτι, το σχολείο και την κοινότητα.
- ✓ Ανάπτυξη συστημάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής ανάπτυξης που παρέχουν συνεχώς νέες ιδέες στο προσωπικό για την εμπλοκή των οικογενειών σε όλα τα μαθησιακά περιβάλλοντα των παιδιών (π.χ. σπίτι, σχολείο, κοινότητα).
- ✓ Συντονιστείτε με τους δασκάλους της τάξης για να παρέχετε στις οικογένειες πληροφορίες και πηγές σχετικά με τα θέματα που διερευνούν τα παιδιά στο πρόγραμμα.
- ✓ Παρέχετε ευκαιρίες στα παιδιά να μαθαίνουν στη μητρική τους γλώσσα (π.χ. ανάγνωση βιβλίων, μικρές ομάδες και προσωπικές ιστορίες).
- ✓ Διαθέστε στο πρόγραμμα βιβλία, κασέτες/CD, τραγούδια, έντυπα και άλλο υλικό στις μητρικές γλώσσες των παιδιών στο προσωπικό, τα παιδιά και τις οικογένειες.
- ✓ Ενθαρρύνετε τις οικογένειες να μοιράζονται μεταξύ τους χρήσιμες στρατηγικές για την ενίσχυση νέων εννοιών.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Παράδειγμα δραστηριοτήτων για τη συνεργασία σχολείου - οικογένειας

- ✔ Παροχή προγραμμάτων προσανατολισμού για την ενημέρωση των γονέων σχετικά με το νέο πρόγραμμα σπουδών, τις προσδοκίες και τις απαιτήσεις του σχολείου, τις πολιτικές τεκμηρίωσης για την εισαγωγή, την πιστοποίηση, τα ακαδημαϊκά προβλήματα και τα συστήματα διασύνδεσης με το σχολείο.
- ✔ Παροχή μαθημάτων σε μετανάστες γονείς, οι οποίοι επιθυμούν να μάθουν την επίσημη γλώσσα της χώρας υποδοχής, ώστε να υποστηρίξουν καλύτερα τα παιδιά τους στο σπίτι και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με το σχολείο.
- ✔ Προώθηση της ενεργού συμμετοχής των γονέων στις ενώσεις γονέων-δασκάλων.
- ✔ Συνεργασία με τοπικές οργανώσεις για την παροχή πρόσθετης υποστήριξης και πόρων για οικογένειες με μεταναστευτικό υπόβαθρο.
- ✔ Διοργανώστε εργαστήρια και εκδηλώσεις για τους γονείς για να τους βοηθήσετε να κατανοήσουν καλύτερα το εκπαιδευτικό σύστημα, να υποστηρίξουν τη μάθηση των παιδιών τους, να τα εξοικειώσουν με τα νέα Πολιτιστικά Πρότυπα ή να μοιραστούν τις παραδόσεις και τα Πολιτιστικά στοιχεία τους με τους άλλους γονείς.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Παραδείγματα συνεργασίας σχολείου-κοινότητας

Ο David Matthews Περιγράφει [επτά βασικές αρχές και Πρακτικές της κοινοτικής δέσμευσης](#). Οι επτά αρχές είναι ο Προσεκτικός σχεδιασμός και η Προετοιμασία, η ένταξη και η δημογραφική Ποικιλομορφία, η συνεργασία και ο κοινός σκοπός, το άνοιγμα και η μάθηση, η διαφάνεια και η εμπιστοσύνη, ο αντίκτυπος και η δράση, και η διαρκής δέσμευση και η συμμετοχική κουλτούρα. Επιπλέον, οι επτά Πρακτικές είναι ο καθορισμός του σκοπού και των αναγκών, η ενσωμάτωση διαφορετικών ανθρώπων, ιδεών και Πληροφοριών, η υποστήριξη των ενδιαφερομένων μερών στην εργασία για την προώθηση ενός κοινού καλού, η προώθηση της ενεργού ακρόασης, η διερεύνηση νέων ιδεών, η εκμάθηση και η εφαρμογή Πληροφοριών με τρόπους που δημιουργούν νέες επιλογές, η αξιολόγηση των δραστηριοτήτων ως προς την αποτελεσματικότητά τους, η σαφήνεια και η διαφάνεια της διαδικασίας, η δημόσια καταγραφή των εκφραζόμενων απόψεων και ιδεών, η διασφάλιση ότι κάθε συμμετοχική Προσπάθεια έχει Πραγματικές δυνατότητες να κάνει τη διαφορά και ότι οι συμμετέχοντες γνωρίζουν αυτές τις δυνατότητες, και η προώθηση μιας κουλτούρας συμμετοχής με Προγράμματα που υποστηρίζουν τη συνεχή Ποιοτική συμμετοχή της κοινότητας.

Παραδείγματα συνεργασίας σχολείου-κοινότητας

- ✔ Να φροντίζουν ώστε τα σχολεία να λειτουργούν ως κόμβοι για την οργάνωση και την Παροχή μιας σειράς υπηρεσιών πέραν των Παραδοσιακών βασικών υπηρεσιών τους,
- ✔ Δημιουργία ατομικών και θεσμικών δικτύων, πόρων –όπως εγκαταστάσεις, υλικά, δεξιότητες και οικονομική δύναμη- για την προώθηση της σχολικής και κοινοτικής υγείας,
- ✔ Παροχή συνοδευτικών υπηρεσιών που χρειάζονται οι μαθητές για να επιτύχουν, όπως υγειονομική περίθαλψη και κοινωνικές υπηρεσίες,
- ✔ Προσφέρετε δραστηριότητες μάθησης και εμπλουτισμού για την ενίσχυση των αποτελεσμάτων και των δεξιοτήτων των μαθητών.

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Εκπαιδευτικοί πόροι

Τίτλος	Σύνδεσμος
Η ενότητα «Συμμετοχή των μαθητών, της οικογένειας και της κοινότητας» που σχεδιάστηκε ως μέρος του προγράμματος σπουδών "Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης".	https://inclusivehubs.eu/
Μάθηση για τη Δικαιοσύνη Αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση	Αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση Μάθηση για τη Δικαιοσύνη

Εργαλεία

Τίτλος	Σύνδεσμος
Συνεργασία για το μετασχηματισμό και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων: Ένα εγχειρίδιο για τη συνεργασία οικογένειας-σχολείου. Από τους Rebecca Winthrop, Adam Barton, Mahsa Ershadi και Lauren Ziegler	https://www.brookings.edu/articles/collaborating-to-transform-and-improve-education-systems-a-playbook-for-family-school-engagement/
Αναπλαισίωση της συνεργασίας μεταξύ οικογένειας, σχολείου και κοινότητας. Από το Framework Institute.	https://www.frameworksinstitute.org/toolkit/reframing-family-school-and-community-engagement/
Εργαλειοθήκη πόρων για την εμπλοκή των οικογενειών και της κοινότητας ως εταίρων στην εκπαίδευση. Από τις Ceri Dean, Nieves Flores, Kay Frunzi, Maria Garcia και Kirsten Miller	https://ies.ed.gov/ncee/rel/Products/Region/pacific/Publication/3767

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Βίντεο

Τίτλος	Σύνδεσμος
Συμμετοχή γονέων - Μια σειρά από 7 βίντεο	https://rover.edonline.sk.ca/en/rover/videos?series_id_eq=249
Η αποτελεσματική οικογενειακή συμμετοχή μπορεί να μοιάζει με αυτό	https://youtu.be/SgoRN4n0GGs?feature=share

Blogs

Τίτλος	Σύνδεσμος
Οφέλη από την εμπλοκή του σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας	Η υπόθεση της ισχυρής εμπλοκής της οικογένειας και της κοινότητας στα σχολεία Harvard Graduate School of Education
6 αρχές της μεγάλης εμπλοκής της οικογένειας. Σχεδιάζετε ένα πρόγραμμα οικογενειακής δέσμευσης; Θα χρειαστείτε αυτές τις αρχές	Κάθε πρόγραμμα οικογενειακής δέσμευσης χρειάζεται αυτές τις έξι αρχές (parentpowered.com)
Πέρα από τις πωλήσεις κέικ: Κοινότητα στα σχολεία	https://parentpowered.com/blog/family-engagement/family-and-community-engagement-in-schools/

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΥΓΕΙΑΣ, ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Αυτή η ενότητα της εργαλειοθήκης «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρέχει ένα σύνολο προσεκτικά επιλεγμένων και επιμελημένων εργαλείων και πόρων για την ενίσχυση της υγείας, της ευημερίας και της ανθεκτικότητας των μεταναστών μαθητών. Τα επιλεγμένα εργαλεία και οι πόροι μπορούν να είναι πολύτιμα τόσο για τους διευθυντές/-ντριες σχολείων όσο και για το διδακτικό και υποστηρικτικό προσωπικό κατά τον προβληματισμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση πρακτικών και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το θέμα. Συνιστούμε να ακολουθήσετε τα βήματα που περιγράφονται στον οδηγό που παρουσιάζεται νωρίτερα στην Παρούσα εργαλειοθήκη και να προσαρμόσετε τα εργαλεία και τους πόρους ανάλογα με τις ανάγκες σας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή

Λίστες Ελέγχου & Καλών Πρακτικών

Πόροι & Εργαλεία

ΣΕΛΙΔΑ

Σελίδα 40

Σελίδα 42

Σελίδα 50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ευημερία μπορεί να οριστεί ως μια κατάσταση ευτυχίας και ικανοποίησης, με χαμηλά επίπεδα άγχους, συνολικά καλή σωματική και ψυχική υγεία και προοπτική ή καλή ποιότητα ζωής. Η ανθεκτικότητα είναι η διαδικασία και το αποτέλεσμα της επιτυχούς προσαρμογής σε δύσκολες εμπειρίες ζωής, ιδίως μέσω της ψυχικής, συναισθηματικής και συμπεριφορικής ευελιξίας και της προσαρμογής σε εξωτερικές και εσωτερικές απαιτήσεις. Πολλοί παράγοντες συμβάλλουν στο πόσο καλά οι άνθρωποι προσαρμόζονται στις αντιξοότητες, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο τα άτομα βλέπουν και εμπλέκονται με τον κόσμο, της διαθεσιμότητας και της ποιότητας των κοινωνικών πόρων και των ειδικών στρατηγικών αντιμετώπισης. Η ψυχολογική έρευνα καταδεικνύει ότι οι πόροι και οι δεξιότητες που συνδέονται με την ανθεκτικότητα μπορούν να καλλιεργηθούν και να ασκηθούν. (APA Dictionary of Psychology, χ.χ.)

Αναγνώριση ζητημάτων που σχετίζονται με την υγεία, την ευημερία και την ανθεκτικότητα των φοιτητών

Παρακάτω μπορείτε να βρείτε παραδείγματα σημάτων άγχους και κακής κατάστασης που μπορεί να εκδηλωθούν στο σχολείο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Φόβος για τους άλλους, δυσπιστία
- Υπερβολική νευρικότητα
- Θλίψη, κλάμα
- Άγχος, απελπισία
- Θυμός
- Απόσυρση, απομάκρυνση «στον δικό σας κόσμο»
- Κοινωνική απομόνωση
- Έλλειψη του συνανήκειν
- Εκφοβισμός

ΣΩΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Μεταβολή του βάρους (σημαντική αύξηση ή απώλεια)
- Αλλαγή των διατροφικών συνηθειών
- Αλλαγή στο πρόγραμμα ύπνου (υπερβολικός ή περιορισμένος ύπνος)
- Αλλαγές στην προσωπική υγιεινή
- Συνεχή προβλήματα φυσικής υγείας (πονοκέφαλοι, στομαχόπονοι κ.λπ.)

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

- Αποφευκτική συμπεριφορά
- Δυσκολία στη διαχείριση συναισθημάτων
- Αποφυγή του σχολείου

ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Μειωμένη συγκέντρωση και προσοχή
- Δυσκολία στη μνήμη και την οργάνωση

Εκτός από τα σημεία και τα συμπτώματα που αναφέρονται στον παραπάνω πίνακα, οι μαθητές/-τριες που έχουν υποστεί τραύμα μπορεί να παρουσιάσουν πρόσθετα σημάδια, όπως:

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ

- Παρορμητικές σκέψεις για τραυματικά γεγονότα
- Αποφυγή συζήτησης/σκέψης για τραυματικά γεγονότα
- Μιλώντας για τραυματικά γεγονότα όπως στο παρόν

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Ένα [αντιπροσωπευτικό παράδειγμα των αρχών της πληροφόρησης για το τραύμα](#) από τη Δρ Janice Carello και ένα χαρακτηριστικό της [παιδαγωγικής με βάση το τραύμα](#) από τη Laurel Bastian παρουσιάζονται σε ελαφρώς προσαρμοσμένη μορφή Παρακάτω. Αυτές οι αρχές και πρακτικές εφαρμόζονται επίσης για την προώθηση της ευημερίας των μαθητών/-τριών, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο που έχουν.

Ασφάλεια

Οικοδομήστε εμπιστοσύνη καθιστώντας σαφείς τις προσδοκίες, λειτουργώντας με διαφάνεια, όντας συνεπείς και αξιόπιστοι και διατηρώντας τα κατάλληλα όρια.

- ✔ Ενσωματώστε τα λάθη στις δραστηριότητες του μαθήματος με τρόπο που να τα αξιολογεί ρητά και να τα χρησιμοποιεί για την περαιτέρω μάθηση.
- ✔ Προσφέρετε χαμηλού κινδύνου, επαναλαμβανόμενες ευκαιρίες για την επίδειξη γνώσεων- διασφαλίστε ότι τα στοιχεία των βαθμολογούμενων αξιολογήσεων του μαθήματος (όπως ο μέσος, το είδος, ο χρόνος) είναι αυτά που έχουν ήδη βιώσει στο πλαίσιο του μαθήματος.
- ✔ Ελαχιστοποιήστε τις εκπλήξεις, όπως οι ψυχρές κλήσεις.
- ✔ Ο δάσκαλος μπορεί να προωθήσει μια κοινότητα φροντίδας στην τάξη, όπου οι συμμαθητές υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον, καθώς και να τροποποιήσει το φυσικό περιβάλλον εξετάζοντας τη διάταξη των θρανίων, το χρώμα, το φωτισμό, τη μουσική, τις μυρωδιές, τα φυτά, ακόμη και εναλλακτικές επιλογές καθισμάτων.
- ✔ Το περιβάλλον αντικατοπτρίζει το διαφορετικό υπόβαθρο των μαθητών

Εμπιστοσύνη και διαφάνεια

Οικοδομήστε εμπιστοσύνη καθιστώντας σαφείς τις προσδοκίες, λειτουργώντας με διαφάνεια, όντας συνεπείς και αξιόπιστοι και διατηρώντας τα κατάλληλα όρια.

- ✔ Μοιραστείτε το σκοπό των δραστηριοτήτων και των εργασιών.
- ✔ Μοιραστείτε την ατζέντα, το Περίγραμμα της τάξης ή/και την εβδομαδιαία επισκόπηση.
- ✔ Ρουτίνες που είναι προβλέψιμες και συνεπείς
- ✔ Δώστε σαφείς οδηγίες/δομή για τη συζήτηση και άλλες δραστηριότητες, ακόμη και αυτές που μοιάζουν πιο οργανικές.
- ✔ Να έχετε προβλέψιμες προθεσμίες τις οποίες να γνωρίζουν οι μαθητές όσο το δυνατόν νωρίτερα.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Ενδυνάμωση, φωνή και επιλογή

Σχεδιάστε ευκαιρίες επιλογής και ασκήσεων, ώστε οι μαθητές/-τριες να αναπτύξουν την αυτοπεποίθηση και τις ικανότητες τους.

- ✓ Προσφέρετε διαφορετικές επιλογές συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της ατομικής ή ομαδικής εργασίας.
- ✓ Ενθαρρύνετε τους μαθητές να κάνουν ό,τι χρειάζονται σωματικά για να υποστηρίξουν τη μάθηση τους
- ✓ Κανονικοποιήστε την ποικιλία των διαφορετικών συμπεριφορών συμμετοχής και συνεργασίας ως θετικές συνεισφορές
- ✓ Σχεδιάστε τις επιλογές στις εργασίες και στις δραστηριότητες μέσα στην τάξη (στη θεματική εστίαση, ή στο στόχο, ή στη διαδικασία της εργασίας)

Υποστήριξη και καθοδήγηση από ομοτίμους

Εφαρμογή Προγραμμάτων υποστήριξης και καθοδήγησης από ομοτίμους για την Παροχή πρόσθετης, μη επαγγελματικής υποστήριξης. Οι μέντορες μπορεί να είναι εκπαιδευτικοί, άλλο σχολικό προσωπικό ή συμμαθητές.

- ✓ Προωθήστε και καλλιεργήστε σχέσεις
- ✓ Παρέχετε υποστήριξη για την εκμάθηση κανόνων, εθίμων και προτύπων συμπεριφοράς κ.λπ.
- ✓ Προσφέρετε ευκαιρίες για την απόκτηση ή τη βελτίωση των τοπικών γλωσσικών δεξιοτήτων
- ✓ Σύνδεση των μαθητών/-τριών με πόρους και υπηρεσίες της κοινότητας

Εξωσχολικές δραστηριότητες

Συνδέστε τους μαθητές με εξωσχολικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις και Προγράμματα της κοινότητας που προωθούν τις κοινωνικές σχέσεις και την εκμάθηση γλωσσών και ευαισθητοποιήστε τους.

- ✓ Ερευνήστε τι είναι διαθέσιμο και ενημερώστε τους μαθητές/-τριες και τις οικογένειές τους.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Αίσθηση του ανήκειν

Χρησιμοποιήστε τεχνικές και προσφέρετε ευκαιρίες που ενισχύουν την αίσθηση του ανήκειν και της σημασίας του ατόμου.

- ✓ Να χαιρετάτε και να προσφωνείτε τους/τις μαθητές/-τριες με το όνομά τους καθημερινά
- ✓ Να μιλάτε ήρεμα και με σεβασμό στους/στις μαθητές/-τριες
- ✓ Παρέχετε βοήθεια όποτε χρειάζεται
- ✓ Να ρωτάτε για τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα τους
- ✓ Να παρέχετε ευκαιρίες για χιούμορ και ψυχαγωγία
- ✓ Αναλογιστείτε το υπόβαθρο των μαθητών στο περιβάλλον και το υλικό
- ✓ Σχεδιάστε δραστηριότητες και μετακινήστε συχνά τα καθίσματα για να βοηθήσετε τους μαθητές και τις μαθήτριες να αναπτύξουν τις μεταξύ τους συνδέσεις
- ✓ Συνεργατική επίλυση προβλημάτων
- ✓ Συμπεριλάβετε τους μαθητές/τις μαθήτριες στη διαδικασία ανάπτυξης των σχεδίων
- ✓ Υποθέστε θετικές προθέσεις.
- ✓ Στρατηγική 2x10, δηλ. συζήτηση με έναν μαθητή/μια μαθήτρια για 2 λεπτά την ημέρα για δέκα συνεχόμενες ημέρες.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Εκτός από τις αρχές και τις πρακτικές που αναφέρονται στις προηγούμενες σελίδες, ο Jones (2014, σ. 11) συνιστά τις ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές για το σχολικό προσωπικό που εργάζεται άμεσα με την υγεία και την ευημερία των μαθητών/-τριών, όπως οι σχολικοί ψυχολόγοι. Ωστόσο, αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές μπορεί να είναι επωφελείς για οποιοδήποτε εργάζεται με μαθητές/-τριες και οικογένειες με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

- ✔ Να διερευνείτε συνεχώς τη δική σας κουλτούρα, τις πεποιθήσεις και τις αξίες σας, για παράδειγμα μέσω της αυτοκριτικής.
- ✔ Πιστέψτε ότι μπορείτε να εξυπηρετήσετε άτομα διαφορετικής φυλής ή εθνικότητας
- ✔ Καταρτίστε έναν κατάλογο επαγγελματιών για διαβούλευση σε πολιτισμικά θέματα, τον οποίο μπορείτε να συμβουλευτείτε
- ✔ Να συμμετέχετε σε διάλογο με συναδέλφους και να εμπλουτίζετε συνεχώς την πολιτιστική σας παιδεία
- ✔ Να εργάζεστε πάντα με το παιδί ή τον έφηβο συστηματικά
- ✔ Μάθετε περισσότερα για την κουλτούρα του παιδιού μέσω του ίδιου και της οικογένειας
- ✔ Αλλάξτε τις μικροδεξιότητές σας, που βασίζονται σε πολιτισμικά πρότυπα και τις συμπεριφορές του παιδιού και της οικογένειας.
- ✔ Υποθέστε ότι υπάρχει ετερογένεια στο εσωτερικό μιας εθνοτικής ομάδας, αλλά η βάση των πολιτιστικών αξιών είναι πιθανό να είναι ομοιογενής.
- ✔ Έχουν επίγνωση των συνδρόμων που συνδέονται με την κουλτούρα και τη σημασία των συμπεριφορών ή των συμπτωμάτων για τον μαθητή και την οικογένεια.
- ✔ Διατηρήστε την οικογένεια ενεργή στο σχεδιασμό της παρέμβασης και στην παρακολούθηση της προόδου
- ✔ Εργαστείτε από την οπτική των δυνατών σημείων
- ✔ Συνεχίστε τη διερεύνηση πολιτισμικών θεμάτων καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας παρέμβασης
- ✔ Αξιολογήστε τον εγκλιματισμό και εστιάστε τις παρεμβάσεις γύρω από το στυλ εγκλιματισμού του μαθητή.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Οικογένεια, συμμετοχή στην κοινότητα

Η εμπλοκή των οικογενειών και της κοινότητας στο σχολείο Προάγει την ευημερία των μαθητών.

- ✓ Παρέχετε πληροφορίες στις οικογένειες στη γλώσσα τους
- ✓ Εμπλέξτε τις οικογένειες στη λήψη αποφάσεων
- ✓ Συνδέστε οικογένειες από Παρόμοιες κουλτούρες μεταξύ τους
- ✓ Παροτρύνετε τη συμμετοχή των γονέων στις σχολικές δραστηριότητες
- ✓ Χτίστε ισχυρούς δεσμούς με υπηρεσίες, οργανώσεις, μέλη της κοινότητας κ.λπ. για να δείτε πώς μπορείτε να υποστηρίξετε και να συνεργαστείτε για να υποστηρίξετε την ευημερία των μαθητών και των οικογενειών τους.

Πρόληψη και προγράμματα κατά του εκφοβισμού

- ✓ Ενημερώστε τα Παιδιά για τη μηδενική ανοχή στον εκφοβισμό
- ✓ Μιλήστε στα Παιδιά για τον εκφοβισμό
- ✓ Διατηρήστε την επικοινωνία ανοιχτή
- ✓ Μοντέλο θετικής συμπεριφοράς
- ✓ Να έχετε ένα έτοιμο Πρόγραμμα για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού

Πολιτιστική αυτογνωσία και πολιτιστική παιδεία

Χτίστε και ενισχύστε την Πολιτισμική σας αυτογνωσία για να αναγνωρίζετε ασυνείδητες προκαταλήψεις

- ✓ Αναλογιστείτε τις δικές σας Πολιτισμικές Προκαταλήψεις
- ✓ Μάθετε για το πολιτιστικό υπόβαθρο των μαθητών/-τριών

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Διεπιστημονική συνεργασία

Δουλεύοντας σε διεπιστημονικές ομάδες μπορείτε να αποκτήσετε γνώσεις, υποστήριξη και κατευθυντήριες γραμμές για το πώς να προάγετε την ευημερία και την ανθεκτικότητα των μαθητών.

- ✓ Θέστε σαφείς στόχους
- ✓ Εφαρμόστε δημοκρατική ηγεσία
- ✓ Μοιραστείτε τη γνώση
- ✓ Προγραμματίστε τακτικές συνεδριάσεις με σαφή ημερήσια διάταξη
- ✓ Σεβαστείτε τις διαφορετικές απόψεις
- ✓ Διασφαλίστε την Ποικιλομορφία των μελών

Παροχή ψυχολογικής υποστήριξης και συμβουλευτικής

Συνδέστε τους μαθητές με τους κατάλληλους επαγγελματικούς πόρους για να τους βοηθήσετε να επιτύχουν.

- ✓ Παραπέμψτε τους μαθητές/τις μαθήτριες που αναφέρουν προβλήματα βασικών αναγκών, προβλήματα ψυχικής υγείας, ανάγκες που σχετίζονται με αναπηρίες κ.λπ. στις αντίστοιχες μονάδες
- ✓ Κανονικοποιήστε την αναζήτηση βοήθειας και την πρόσβαση σε πόρους ως μια έξυπνη στρατηγική που χρησιμοποιούν οι επιτυχημένοι μαθητές

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Ανθεκτικότητα και ανάπτυξη

Δώστε έμφαση στη δύναμη και την ανθεκτικότητα έναντι των ελλείψεων και της παθολογίας. Βασιστείτε στην πεποίθηση ότι ο μαθητής/η μαθήτρια μπορεί να πετύχει και στο στόχο της διευκόλυνσης της ανάπτυξης.

- ✓ Ξεκαθαρίστε Προφορικά και έμπρακτα ότι γνωρίζετε ότι όλοι οι μαθητές μπορούν να επιτύχουν στην τάξη σας (νοοτροπία ανάπτυξης έναντι σταθερής νοοτροπίας).
- ✓ Καλέστε τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με τη δική τους ανάπτυξη και να θέσουν τους δικούς τους στόχους για πρόσθετη ανάπτυξη.
- ✓ Μοιραστείτε ανατροφοδότηση που είναι προσανατολισμένη τόσο στους στόχους των μαθητών όσο και στις ανάγκες για την επίτευξη του επόμενου επιπέδου δεξιοτήτων/γνώσεων που μπορεί να επιδιώξουν οι μαθητές.

Προσέγγιση με ευαισθησία στο τραύμα (Trauma-sensitive)

Χρησιμοποιήστε τις αρχές της παιδαγωγικής με βάση το τραύμα για να υποστηρίξετε την ανθεκτικότητα των μαθητών και να διασφαλίσετε ότι δεν δημιουργείτε ή πυροδοτείτε τραύματα.

- ✓ Σκεφτείτε Προσεκτικά τα υλικά που χρησιμοποιείτε - ορισμένα μπορεί να είναι τραυματικά ή να πυροδοτούν τραυματικές εμπειρίες.
- ✓ Προειδοποιήστε τους μαθητές πριν δείξετε ευαίσθητο υλικό
- ✓ Ενημερώστε τους μαθητές ότι χρησιμοποιείτε μια προσέγγιση με ευαισθησία στο τραύμα
- ✓ Να είστε ανοιχτοί/δημιουργείτε ευκαιρίες για τους μαθητές/τις μαθήτριες να μιλήσουν για το τραύμα
- ✓ Ανάπτυξη της ικανότητας αναγνώρισης και αντιμετώπισης του τραύματος

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση παρουσιάζονται στον [Οδηγό](#) της Παρούσας εργαλειοθήκης. Παρακαλούμε πολύ να τις επανεξετάσετε.

Για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των Πολιτισμικά ανταποκρινόμενων Πρακτικών συμπερίληψης, μπορείτε να βασίσετε την αξιολόγηση στις λίστες ελέγχου και καλών Πρακτικών που παρατίθενται στις προηγούμενες σελίδες.

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Πόροι κατάρτισης

Τίτλος	Σύνδεσμος
Η ενότητα «Υγεία, ευημερία και ανθεκτικότητα των μαθητών» που σχεδιάστηκε ως μέρος του Προγράμματος σπουδών «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης».	https://inclusivehubs.eu/
Μάθηση για τη Δικαιοσύνη Αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση	Αυτοκαθοδηγούμενη μάθηση Μάθηση για τη Δικαιοσύνη
Εκπαίδευση για την πρόληψη του εκφοβισμού	https://www.stopbullying.gov/resources/training-center

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τίτλος	Σύνδεσμος
Υποστήριξη της ευημερίας των μαθητών στα σχολεία: Μια εργαλειοθήκη για εκπαιδευτικούς	https://blog.teamsatchel.com/hubfs/student-wellbeing/student-wellbeing-toolkit-for-educators.pdf
Οδηγός ανθεκτικότητας για γονείς και εκπαιδευτικούς	https://www.apa.org/topics/resilience/guide-parents-teachers
Οδηγός για την παιδαγωγική με βάση το τραύμα	https://edspace.american.edu/ctrl/traumainformedpedagogy/#toggle-id-3
Εργαλεία και πόροι για τη δημιουργία σχολείων με ευαισθησία στο τραύμα	https://traumasensitiveschools.org/tools-and-resources/
Λίστα ελέγχου αυτοαξιολόγησης	Λίστα ελέγχου αυτοαξιολόγησης (nasponline.org)
Συστήματα τραύματος	tstr fact sheet.pdf (nctsn.org)
Κατάλογος τυποποιημένων μέτρων για πρόσφυγες	Microsoft Word - Κατάλογος τυποποιημένων μέτρων για πρόσφυγες (nctsn.org)
Διαχείριση κινδύνων: για το διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό στις αίθουσες διδασκαλίας	Διαχείριση κινδύνων: hse.gov.uk

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Βίντεο

Τίτλος	Σύνδεσμος
Η ανθεκτικότητα των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο - Παράγοντες που διαμορφώνουν την ευημερία	https://www.youtube.com/watch?v=MTfGBhXGKgY
Βίντεο για το τραύμα και τη μάθηση	https://www.youtube.com/watch?v=gNCFWtkDS88

Blogs

Τίτλος	Σύνδεσμος
Συμβουλές για τη διαχείριση κρίσεων με πολιτισμική ανταπόκριση	Πολιτισμικά ικανή αντιμετώπιση κρίσεων (nasponline.org)
3 εμπνευσμένες ιστορίες Πολιτισμικής επάρκειας που ενισχύουν τη φοίτηση και τη δέσμευση των μαθητών/-τριών	https://parentpowered.com/blog/k12-attendance/cultural-competency-attendance/

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Δημοσιεύσεις

Τίτλος	Σύνδεσμος προς τον πόρο
Η ανθεκτικότητα των μαθητών με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Από τους Cerna, L., O. Brussino και C. Mezzanott	https://doi.org/10.1787/e119e91a-en

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Αυτή η ενότητα της εργαλειοθήκης «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρέχει ένα σύνολο προσεκτικά επιλεγμένων και επιμελημένων εργαλείων και πόρων σχετικά με τη (δια)πολιτισμική διαμεσολάβηση στο σχολικό πλαίσιο. Τα επιλεγμένα εργαλεία και οι πόροι μπορούν να είναι πολύτιμα τόσο για τους διευθυντές των σχολείων όσο και για το διδακτικό και υποστηρικτικό προσωπικό κατά τον προβληματισμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση Πρακτικών και δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το θέμα. Σας συνιστούμε να ακολουθήσετε τα βήματα του οδηγού που παρουσιάζεται νωρίτερα σε αυτή την εργαλειοθήκη και να προσαρμόσετε τα εργαλεία και τους πόρους ανάλογα με τις ανάγκες σας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Εισαγωγή

Λίστες Ελέγχου & Καλών Πρακτικών

Πόροι & Εργαλεία

ΣΕΛΙΔΑ

Σελίδα 55

Σελίδα 57

Σελίδα 59

Τι είναι η (δια)πολιτισμική διαμεσολάβηση;

Η (δια)πολιτισμική διαμεσολάβηση αφορά τη μετάφραση μεταξύ Πολιτισμών για την ενίσχυση της κατανόησης, την ανταλλαγή Πληροφοριών και την Πρόληψη ή την Επίλυση συγκρούσεων.

(Δια)πολιτισμική διαμεσολάβηση στο πλαίσιο της εκπαίδευσης

Στο σχολικό πλαίσιο, ο στόχος των Πολιτισμικών διαμεσολαβητών είναι να αποτελούν συνδετικό κρίκο και να χτίζουν γέφυρες μεταξύ του σχολείου, του μαθητή/της μαθήτριας με μεταναστευτικό υπόβαθρο και της οικογένειας. Ειδικά καθήκοντα που απαιτούνται από τους Πολιτισμικούς διαμεσολαβητές στο σχολικό Περιβάλλον είναι, για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια συναντήσεων, η διατύπωση Παρατηρήσεων, οδηγιών, εξετάσεων, ψυχολογικών υπηρεσιών, υπηρεσιών υγείας, κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υποστήριξης. Η μετάφραση είναι απαραίτητη για επιστολές, έγγραφα, τεστ και πληροφορίες. Η Πολιτισμική διαμεσολάβηση μπορεί να λάβει διάφορες μορφές στα σχολεία:

Διαμεσολάβηση στη μάθηση, η οποία αφορά τη διαμεσολάβηση του διδακτικού υλικού (κείμενο, Περιεχόμενο κ.λπ.) ώστε να το κατανοούν όλοι οι μαθητές.

Διαμεσολάβηση για την αύξηση της Πολιτισμικής κατανόησης και την Πρόληψη συγκρούσεων λόγω Πολιτισμικών διαφορών που σχετίζονται με τους κανόνες, τη συμπεριφορά και τη γλώσσα.

Διαμεσολάβηση για την Επίλυση συγκρούσεων και διαφορών που έχουν Προκύψει λόγω Πολιτισμικών διαφορών και Παρεξηγήσεων.

Αναστοχασμός σχετικά με τις δραστηριότητες Πολιτιστικής διαμεσολάβησης

Κατά την έναρξη ενός Προγράμματος Πολιτιστικής διαμεσολάβησης, είναι χρήσιμο να εξετάσετε τι γίνεται ήδη που μπορεί να οριστεί ως Πολιτιστική διαμεσολάβηση. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το [πρότυπο ανάλυσης SWOT](#) (σελίδα 79) για να σκεφτείτε τα δυνατά και αδύνατα σημεία ή τα κενά στις τρέχουσες δραστηριότητές σας και τις ευκαιρίες και τις Προκλήσεις της ανάπτυξης της Πολιτιστικής διαμεσολάβησης.

Οι διαφορετικοί ρόλοι του διαπολιτισμικού διαμεσολαβητή στον τομέα της εκπαίδευσης

Οι ρόλοι του διαπολιτισμικού διαμεσολαβητή στο εκπαιδευτικό Περιβάλλον Ποικίλλουν ανάλογα με το με ποιον έχει να κάνει. Παρακάτω θα βρείτε ορισμένα παραδείγματα αυτών των διαφορετικών ρόλων, τα οποία έχουν προσαρμοστεί από το (Sani, 2015).

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

- να τους Παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που προσφέρει το σχολείο
- να τους καθοδηγεί και να τους συνοδεύει μέσα στις διάφορες σχολικές εγκαταστάσεις
- Να βοηθά στη μετάφραση των εγγράφων, τις ανακοινώσεις και τα διάφορα ενημερωτικά υλικά στη γλώσσα προέλευσής τους
- να παρεμβαίνει κατά τη διάρκεια των συναντήσεων με το Προσωπικό του σχολείου, ιδίως με τους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές, για την προώθηση των αλληλεπιδράσεων και την πρόληψη ή τον μετριασμό πιθανών συγκρούσεων.

ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

- να διευκολύνει την επικοινωνία με τους αλλοδαπούς μαθητές/-τριες και τους γονείς του
- Να ενημερώνει τον εκπαιδευτικό για το προσωπικό ιστορικό και την εκπαίδευση του παιδιού και για τον τρόπο λειτουργίας του σχολείου στη χώρα καταγωγής του
- Να βοηθά τον εκπαιδευτικό στη διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας
- Να συνεργάζεται ενεργά στην επεξεργασία διαπολιτισμικών σχεδίων
- Να προωθεί μια θετική αντιπαράθεση μεταξύ του αλλοδαπού παιδιού και των γηγενών συμμαθητών του, συνεργαζόμενοι στις διδακτικές πρωτοβουλίες της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ/-ΤΡΙΕΣ

- να είναι ο "εγγυητής και υπερασπιστής" των δικαιωμάτων τους, ο διαμεσολαβητής πρέπει να γίνει σημείο αναφοράς και πρότυπο αναγνώρισης
- Παρέχουν ηθική υποστήριξη για να μειώσουν το άγχος και τον αρχικό αποπροσανατολισμό
- να τους υποστηρίξει κατά τη φάση της υποδοχής και της ένταξης
- να τα βοηθήσετε να γνωρίσουν τους κανόνες που ισχύουν στο νέο σχολείο και να εκτιμήσουν και να αποδεχτούν τη νέα κουλτούρα
- να εντοπίσετε το βιογραφικό τους και την προηγούμενη εκπαίδευσή τους
- να δίνουν αξία στον πολιτισμό και τη γλώσσα προέλευσής τους, παρουσιάζοντάς τα στους συμμαθητές τους

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Η λίστα ελέγχου για τη δημιουργία ενός προγράμματος Πολιτιστικής διαμεσολάβησης από το: [conflict-resolution-and-peer-mediation-toolkit.pdf \(irex.org\)](https://www.irex.org/conflict-resolution-and-peer-mediation-toolkit.pdf)

Δημιουργώντας ένα πρόγραμμα

- ✓ Αποκτήστε θεσμική υποστήριξη μέσω διαβουλεύσεων με τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς (για παράδειγμα: διευθυντής του σχολείου, γονείς, μαθητικό συμβούλιο κ.λπ.).
- ✓ Συναντηθείτε με μια επιτροπή ενδιαφερόμενων μερών για να προσδιορίσετε και να συντάξετε τους στόχους του προγράμματος.
- ✓ Εντοπίστε ενδιαφερόμενα μέλη που επιθυμούν να αναλάβουν το ρόλο του συντονιστή ή των συντονιστών του προγράμματος διαμεσολάβησης (ομότιμων).
- ✓ Καθορίστε θέματα προγραμματισμού και υλικοτεχνικής υποδομής - για παράδειγμα: πόσες ώρες την εβδομάδα μπορούν να διατεθούν για το πρόγραμμα (για την εκπαίδευση των διαμεσολαβητών καθώς και για τις πραγματικές διαμεσολαβήσεις), πού θα γίνονται οι διαμεσολαβήσεις, τι υλικά χρειάζονται για την επιτυχή διεξαγωγή του προγράμματος κ.λπ.
- ✓ Επιλέξτε μια στρατηγική και κριτήρια για την επιλογή των ομότιμων διαμεσολαβητών - αυτοπροτάσεις, υποψηφιότητα από ομότιμους, υποψηφιότητα από εκπαιδευτικούς ή συνδυασμός αυτών. Να θυμάστε ότι είναι χρήσιμο να υπάρχει μια ποικιλία ομότιμων διαμεσολαβητών που να αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία του μαθητικού σώματος που θα εξυπηρετήσουν και ότι συχνά οι μαθητές με πειθαρχικά προβλήματα επωφελούνται σημαντικά από το να γίνουν ομότιμοι διαμεσολαβητές.
- ✓ Σχεδιάστε το εκπαιδευτικό σας πρόγραμμα με βάση τις ανάγκες του σχολείου/της κοινότητάς σας, καθώς και τις δυνατότητές τους (όσον αφορά τις ώρες, την τοποθεσία, το ανθρώπινο δυναμικό).
- ✓ Ξεκινήστε την εκπαίδευση των ομότιμων διαμεσολαβητών.
- ✓ Διαφημίστε το πρόγραμμα διαμεσολάβησης μεταξύ του πληθυσμού-στόχου (μαθητές, ομάδες νέων κ.λπ.). Φροντίστε να διαφημίσετε την τοποθεσία και τις ώρες που είναι διαθέσιμες οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης και να παρέχετε κάποιες πληροφορίες σχετικά με το τι είναι η διαμεσολάβηση και πώς μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση διαπροσωπικών συγκρούσεων.
- ✓ Ρυθμίστε το σύστημα τήρησης αρχείων και αρχειοθέτησης, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος εισαγωγής υποθέσεων, αιτήσεων για υπηρεσίες διαμεσολάβησης, σημειώσεων και γραπτών συμφωνιών.
- ✓ Ξεκινήστε να προσφέρετε υπηρεσίες διαμεσολάβησης.

ΛΙΣΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Οι βασικές αρχές και πρακτικές της Πολιτισμικής διαμεσολάβησης Παρουσιάζονται στον Παρακάτω Πίνακα.

Αυτές έχουν αντληθεί από δημοσίευση των Vještica και Sjekloča (Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες) (2020).

Αρχή	Πρακτική
Αντικειμενικότητα	Διατηρήστε μια ρεαλιστική άποψη της συνολικής κατάστασης και της αλληλεπίδρασης εντός αυτής, Μεταφέρετε πιστά το μήνυμα – θα πρέπει να παρέχονται πρόσθετες πληροφορίες για να γεφυρωθούν τα πολιτισμικά χάσματα, Μην φέρνετε τα δικά σας προσωπικά συμφέροντα, συναισθήματα, προκαταλήψεις, απόψεις και ιδιοσυγκρασία στην αλληλεπίδραση.
Ενσυναίσθηση	Εισάγετε την ενσυναίσθηση στην αλληλεπίδραση, Κατανοήστε τις ανησυχίες κάθε πλευράς και μεταφέρετέ τις με ακρίβεια στην άλλη πλευρά.
Απαγόρευση διακρίσεων	Να μην κάνετε διακρίσεις, Προσπαθήστε να διασφαλίσετε ότι η αλληλεπίδραση είναι απαλλαγμένη από διακρίσεις.
Αμεροληψία	Να έχετε επίγνωση των ζητημάτων αμεροληψίας και να ελέγχετε τις προσωπικές σας προτιμήσεις.
Ανοχή	Να είστε ανεκτικοί απέναντι σε προκλήσεις ή ενοχλήσεις, Μην παίρνετε προσωπική θέση, Παρεμβαίνετε μόνο για να εξασφαλίσετε μια επιτυχημένη αλληλεπίδραση.
Σεβασμός	Ακούστε ενεργά, Να είστε συγκεντρωμένοι, Μην επιβάλλετε τις δικές σας απόψεις στους άλλους στην αλληλεπίδραση, Να σέβεστε την ιδιότητα των συμμετεχόντων.
Εμπιστευτικότητα	Να σέβεστε τις προσωπικές πληροφορίες

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Εκπαιδευτικοί πόροι

Τίτλος	Σύνδεσμος
Η ενότητα «Πολιτιστική Διαμεσολάβηση» που σχεδιάστηκε ως μέρος του Προγράμματος σπουδών «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης».	https://inclusivehubs.eu/
Δωρεάν διαδικτυακή εκπαίδευση για να γίνετε διαμεσολαβητής	Δωρεάν online μαθήματα για να γίνετε διαμεσολαβητής - Alison https://im-campus.com/mediation-training-online/
Δωρεάν διαδικτυακά μαθήματα διαμεσολάβησης	https://alison.com/tag/mediation?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=Performance-Max_Tier-2_Wellbeing-Assessment&gad_source=2&gclid=EA1aIQobChMI_LeBjdaahgMVOxiiAx1d4ge2EAEYASAAEgKAKPD_BwE
Μαζικό Ανοικτό Διαδικτυακό Μάθημα για την Ένταξη Μέσω Διαμεσολάβησης	Ενσωμάτωση μέσω διαμεσολάβησης Μαζικό ανοικτό διαδικτυακό μάθημα - ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΜΕΣΩ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ (includemeproject.eu)
Διαμεσολάβηση μεταξύ συνομηλίκων για σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης: Βοηθώντας τους μαθητές να επιλύουν τις συγκρούσεις με ειρηνικούς τρόπους	https://education.nsw.gov.au/content/dam/main-education/student-wellbeing/attendance-behaviour-and-engagement/peer-mediation/secondary-whole-package.pdf.pdf

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τίτλος	Σύνδεσμος
Εργαλειοθήκη για την επίλυση συγκρούσεων και τη διαμεσολάβηση μεταξύ ομοτίμων	https://www.irex.org/sites/default/files/node/resource/conflict-resolution-and-peer-mediation-toolkit.pdf
Πλαίσια και ορθές Πρακτικές στη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση	https://eea.iom.int/sites/g/files/tmzbdl666/files/documents/Frameworks%20and%20good%20practices%20of%20intercultural%20mediation.pdf
Ο οδηγός ορθής Πρακτικής Include Me	Οδηγός ορθής πρακτικής - ΕΝΤΑΞΗ ΜΕΣΩ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ (includemeproject.eu)

Βίντεο

Τίτλος	Σύνδεσμος
Διαπολιτισμική διαμεσολάβηση: ένα παιχνίδι που αλλάζει τα δεδομένα	https://youtu.be/NiZwpzxtidQ?feature=shared
Πολιτισμικοί διαμεσολαβητές - το Δανικό Συμβούλιο Προσφύγων	https://www.apa.org/topics/resilience/guide-parents-teachers
Δεξιότητες διαμεσολάβησης για τη ζωή: Κτίριο ειρήνης στα σχολεία	https://youtu.be/5G7sLRkkkUE?feature=shared
Διαπολιτισμική διαμεσολάβηση	https://youtu.be/INNDEndwg2E?feature=shared

ΠΟΡΟΙ & ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Blogs

Τίτλος	Σύνδεσμος
Εργαλειοθήκη για την επίλυση συγκρούσεων και τη διαμεσολάβηση μεταξύ ομοτίμων	https://www.irex.org/sites/default/files/node/resource/conflict-resolution-and-peer-mediation-toolkit.pdf
Πλαίσια και ορθές Πρακτικές στη διαπολιτισμική διαμεσολάβηση	https://eea.iom.int/sites/g/files/tmzbdl666/files/documents/Frameworks%20and%20good%20practices%20of%20intercultural%20mediation.pdf
Ο οδηγός καλής Πρακτικής Include Me	Οδηγός ορθής πρακτικής - ΕΝΤΑΞΗ ΜΕΣΩ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ (includemeproject.eu)

Βιβλιογραφία

Τίτλος	Σύνδεσμος
Ο ρόλος της L2 και της Πολιτισμικής διαμεσολάβησης στην ένταξη των μεταναστών μαθητών στα ιταλικά σχολεία (2019) των Chiofalo, T.A., Fernández-Martínez, M.d.M., Luque-de la Rosa, A., & Carrión-Martínez JJ.	https://doi.org/10.3390/educsci9040283
Διαπολιτισμική διαμεσολάβηση στο σχολείο. Το ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα και η αυξανόμενη Πολιτισμική Ποικιλομορφία (2024) των Llevot-Calvet, N., & Garreta-Bochaca, J.	https://doi.org/10.1080/03055698.2024.2329894
The Routledge Handbook of Intercultural Mediation (2022) του Busch, D.	The Routledge Handbook of Intercultural Mediation - Google-kirjat

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΑΛΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ

Αυτή η ενότητα της εργαλειοθήκης «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» παρέχει μια συλλογή από 14 τρέχουσες και παλαιότερες βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Πορτογαλία και τη Φινλανδία. Οι πρακτικές αυτές, που στοχεύουν στην ένταξη των μεταναστών και προσφύγων μαθητών στα εθνικά σχολεία, μπορούν να αποτελέσουν έμπνευση για τη μετατροπή του σχολείου σας σε κόμβο συμπερίληψης και για την προώθηση της ευημερίας και της επιτυχίας των μαθητών σας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

ΣΕΛΙΔΑ

Εισαγωγή

Σελίδα 62

Κύπρος

Σελίδα 63

Φινλανδία

Σελίδα 66

Ελλάδα

Σελίδα 71

Πορτογαλία

Σελίδα 73

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι ακόλουθες καλές Πρακτικές:

Κύπρος

- [Δράσεις σχολικής και κοινωνικής ένταξης + \(DRA.S.E. +\)](#)
- [Γεία Χαρά - "Πρόγραμμα ελληνικής γλώσσας και υπηρεσίες διαμεσολάβησης για ανήλικους υπηκόους τρίτων χωρών" \(TCNs\)](#)
- [Πρόγραμμα "Ελληνομάθεια" - Εκμάθηση της Ελληνικής ως Πρόσθετης Γλώσσας](#)

Φινλανδία

- [Γονείς στο σχολείο!](#)
- [Sanaraja \(διαδικτυακό λεξικό όρων σχετικών με το θέμα\)](#)
- [Πρόγραμμα Verso \(διαμεσολάβηση μεταξύ συνομηλίκων στα σχολεία\)](#)
- [Gutsy Go \(Πρόγραμμα όπου μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχεδιάζουν και υλοποιούν δραστηριότητες που προωθούν την ένταξη και την ευημερία στην τοπική κοινότητα\)](#)
- [Πρόγραμμα υποστήριξης από ομοτίμους](#)

Ελλάδα

- [Σχολεία για την Αλλαγή](#)
- [Μάθηση για ενσωμάτωση: για παιδιά, πρόσφυγες και μετανάστες στην Ελλάδα.](#)

Πορτογαλία

- [Έργο για την συμπεριληπτική εκπαίδευση - Educacão Inclusiva - um caminho, um compromisso](#)
- [Πρόγραμμα Choices - Programa Escolhas \(PE\)](#)
- [Σχέδιο κοινοτήτων μάθησης - INCLUDE-ED](#)
- [ESCOLA+ - 21|23 Escola+](#)

Δράσεις σχολικής και κοινωνικής ένταξης + (DRA.S.E. +)

Το πρόγραμμα τρέχει επί του παρόντος σε σχολεία προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο. Στόχος του είναι να προωθήσει την κοινωνική ένταξη, να μετριάσει τις αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην εκπαίδευση, να εξαλείψει τις διακρίσεις στην εκπαίδευση και να υποστηρίξει αποτελεσματικά τους μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Οι κύριοι στόχοι του έργου είναι:

- για την άμεση στήριξη μαθητών και οικογενειών που κινδυνεύουν από διακρίσεις ή έχουν πληγεί ιδιαίτερα από τις οικονομικές κρίσεις.
- διασφάλιση της ισότητας, της κοινωνικής ευημερίας και της κοινωνικής ένταξης των μαθητών που κινδυνεύουν με αποκλεισμό (μετανάστες & πληθυσμός με χαμηλό/μηδενικό εισόδημα).
- να προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη σε ευάλωτους μαθητές και τις οικογένειές τους
- μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου
- για τη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή, αποτρέποντας την κοινωνική περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό ευάλωτων ομάδων μαθητών.

Μέσω του προγράμματος, το Υπουργείο απασχολεί εκπαιδευτικούς, οι οποίοι δεν είναι επίσημα τοποθετημένοι σε δημόσια σχολεία, ως βοηθούς εκπαιδευτικών για την υποστήριξη ευάλωτων μαθητών. Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν την παροχή οργανωμένης εκπαίδευσης σε μετανάστες μαθητές, ψυχολογική υποστήριξη σε μαθητές και οικογένειες, Πρωινά και απογευματινά προγράμματα μάθησης και δημιουργικότητας, σεμινάρια και κατάρτιση για εκπαιδευτικούς, τεχνολογική υποστήριξη και παροχή εκπαιδευτικού υλικού.

Κατά την περίοδο 2020 - 2021, το έργο επεκτάθηκε σε 102 σχολεία και ωφέλησε το 15,6 % του συνολικού μαθητικού πληθυσμού. Κάθε χρόνο τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι τα εξής:

- Βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Υποστήριξη των κοινωνικοοικονομικά ευάλωτων μαθητών για να εξασφαλιστεί η ένταξή τους στην ευρύτερη κοινότητα.
- Υποστήριξη των μαθητών, οι οποίοι αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο να παραμείνουν λειτουργικά αναλφάβητοι ή να αποφοιτήσουν από το σχολείο χωρίς τις απαραίτητες δεξιότητες.
- Πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων παραβατικότητας, σχολικής αποτυχίας και πρόωρης εγκατάλειψης.
- Υποστήριξη οικογενειών με περιορισμένη γνώση της ελληνικής γλώσσας, για την εκμάθηση της γλώσσας και τη βελτίωση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων, ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν ομαλά στην αγορά εργασίας.

Παροχή περίπου 850 νέων θέσεων εργασίας για νέους επαγγελματίες κάθε σχολικό έτος. Σύνδεσμοι προς τους δικτυακούς τόπους:

<https://www.structuralfunds.org.cy/en/Drase>

<https://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/yppi14327c>

Geia Xara - "Πρόγραμμα ελληνικής γλώσσας και υπηρεσίες διαμεσολάβησης για ανήλικους υπηκόους τρίτων χωρών" (TCNs)

Το πρόγραμμα προσέφερε μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες/-στριες μαθητές/-τριες δημοτικών σχολείων για να τους βοηθήσει να αποκτήσουν βασικές γλωσσικές δεξιότητες. Τα μαθήματα κάλυπταν τέσσερα διαφορετικά επίπεδα (το βασικό (A1/A2) και το ενδιάμεσο (B1/B2) επίπεδο). Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε όλες τις πόλεις της Κύπρου και βοήθησε τους μαθητές να βελτιώσουν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες και να κοινωνικοποιηθούν με άλλους ανθρώπους, να είναι σε θέση να συμμετέχουν ενεργά σε καθημερινές δραστηριότητες και να κατανοήσουν καλύτερα τον Πολιτισμό της Κύπρου.

Η επιλογή της μεθοδολογίας έγινε με βάση τις πιθανές ανάγκες των ανηλίκων, τους στόχους της πρόσκλησης για την κοινωνική ένταξη των ανηλίκων στην κυπριακή κοινωνία, καθώς και την αποτελεσματική και επιτυχή ολοκλήρωση του έργου. Η μεθοδολογία σχεδιάστηκε για την ολοκλήρωση ενός πολυεπίπεδου προγράμματος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας μέσω τακτικών και ταχύρρυθμων μαθημάτων και υποστήριξης μέσω της παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε ανήλικους της ΤΚΝ.

Συνολικά 451 ανήλικοι και 47 σχολεία επωφελήθηκαν από το πρόγραμμα ελληνικής γλώσσας. 71 διαμεσολαβητές εκπαιδεύτηκαν και Παρείχαν υπηρεσίες σε 243 ανηλίκους σε σχολεία με βάση τις ανάγκες τους. Συνολικά 388 ανήλικοι μαθητές πέτυχαν στις τελικές εξετάσεις, ενώ το 80% εξέφρασε την ικανοποίησή του από το πρόγραμμα ελληνικής γλώσσας και τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίστηκαν είναι η γλώσσα, η επικοινωνία, η Περιθωριοποίηση και η αποδέσμευση.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την CARDET σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Frederick και τη Συμβουλευτική Εταιρεία INNOVADE και σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και το Τμήμα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Ο σύνδεσμος για τον ιστότοπο είναι: <https://www.geiaxara.eu/en/about>

Πρόγραμμα "Ελληνομάθεια" - Εκμάθηση της Ελληνικής ως Πρόσθετης Γλώσσας

Το πρόγραμμα αυτό αποσκοπεί στη διάγνωση του επιπέδου επάρκειας της ελληνικής ως πρόσθετης γλώσσας των παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο στα δημόσια δημοτικά σχολεία της Κύπρου, ώστε να μπορούν να λάβουν στοχευμένη ενισχυτική διδασκαλία. Το πρόγραμμα υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας για τη δημιουργία ενός πιο αποτελεσματικού μηχανισμού για την αξιολόγηση των αναγκών των μαθητών στην ελληνική γλώσσα.

Κατά το σχολικό έτος 2021-2022, 2037 μαθητές (αρχική αξιολόγηση) και 1993 μαθητές (τελική αξιολόγηση) θα πρέπει να έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμα. Οι αριθμοί αυτοί περιλαμβάνουν τους μαθητές που δεν ολοκλήρωσαν την αρχική ή την τελική αξιολόγηση για το πρόγραμμα κατά το σχολικό έτος 2020 - 2021 λόγω της πανδημίας. Συνολικά, 1844 από τους 2037 μαθητές συμμετείχαν στην αρχική αξιολόγηση, με το 91,1% από αυτούς να διαγνώσκονται με γλωσσικό επίπεδο χαμηλότερο από το B1 (που σημαίνει ότι οι μαθητές αυτοί λαμβάνουν ενισχυτική διδασκαλία κατά τη διάρκεια του 2022-2023). 1696 από τους 1993 μαθητές συμμετείχαν στην τελική αξιολόγηση, με μόνο το 36,8% να φτάνει το B1, μετά την παρακολούθηση των μαθημάτων ελληνικών κατά τη διάρκεια του 2019 -2021. Τα στοιχεία αυτά βοηθούν το Υπουργείο να γνωρίζει πόσοι μαθητές χρειάζονται ειδική γλωσσική υποστήριξη και το επίπεδο αποτελεσματικότητας των ήδη υπαρχόντων προγραμμάτων γλωσσικής υποστήριξης.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται σε αυτό το πρόγραμμα είναι η έλλειψη αρχικής αξιολόγησης των γλωσσικών αναγκών, η έλλειψη στοχευμένης υποστήριξης, η αναντιστοιχία μεταξύ γλωσσικών αναγκών και διορθωτικής διδασκαλίας, τα γλωσσικά και επικοινωνιακά εμπόδια, η αποδέσμευση. Αρχικά διαγνωστικά τεστ (που καλύπτουν τρία διαφορετικά γλωσσικά επίπεδα - A1, A2, B1) παρέχονται σε μαθητές των τάξεων 1-5, οι οποίοι παρακολουθούν σήμερα ή θα παρακολουθήσουν κατά το επόμενο σχολικό έτος ενισχυτική διδασκαλία για την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Στους μαθητές της ΣΤ' τάξης, οι οποίοι παρακολουθούν τη διδασκαλία για το πρώτο έτος ή έχουν ολοκληρώσει το 2ετές πρόγραμμα υποστήριξης ή στους μαθητές των τάξεων 2-5, οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει το 2ετές πρόγραμμα υποστήριξης, παρέχονται τελικές διαγνωστικές δοκιμασίες. Και τα δύο τεστ επικυρώθηκαν από το CERE κατά τη διάρκεια του 2014-2015.

Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:
CERE (Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης)
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

ellinomatheia@ceyearn.pi.ac.cy

<http://keea-ellinomatheia.pi.ac.cy/ellinomatheia/>

Γονείς στο σχολείο!

Ο στόχος του προγράμματος "Γονείς στο σχολείο!" (2018-2020) ήταν να αναπτυχθεί ένα μοντέλο εκπαίδευσης, ένταξης και απασχόλησης για τους μετανάστες γονείς στη Φινλανδία. Το μοντέλο αποτελείται από σπουδές φινλανδικής γλώσσας και βασικών μαθηματικών σε ένα ολοκληρωμένο σχολείο και οι γονείς μαθαίνουν πώς να ενσωματώνονται καλύτερα στη φινλανδική κοινωνία. Ταυτόχρονα, οι γονείς μαθαίνουν πώς να υποστηρίζουν τα παιδιά τους στις σχολικές εργασίες και να γνωρίζουν τους δασκάλους τους. Οι γονείς λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με το πώς είναι το φινλανδικό σχολικό σύστημα. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, οι γονείς γνωρίζουν επίσης την κατοικία τους και τις υπηρεσίες για τις οικογένειες.

Η άμεση ομάδα-στόχος ήταν οι μετανάστες γονείς. Η έμμεση ομάδα-στόχος ήταν τα παιδιά των μεταναστών γονέων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Από την άποψη της ένταξης των παιδιών στο σχολείο, το πρόγραμμα αυτό αντιμετώπισε προκλήσεις που σχετίζονταν με την αδυναμία των γονέων να υποστηρίξουν τα παιδιά τους στο σχολικό τους έργο, λόγω του ότι δεν γνώριζαν τη γλώσσα διδασκαλίας και δεν ήταν εξοικειωμένοι με το εκπαιδευτικό σύστημα και το σχολικό περιβάλλον. Αντιμέτωπησε επίσης προκλήσεις που σχετίζονται με τη συνεργασία και την επικοινωνία μεταξύ σχολείου και σπιτιού. Οι δραστηριότητες του έργου είχαν δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, οι γονείς μελετούσαν τη φινλανδική γλώσσα και τα βασικά μαθηματικά με τα παιδιά τους στο γενικό σχολείο. Οι γονείς πέρασαν από αξιολογήσεις γλωσσικών και δεξιοτήτων. Μετά από αυτό, οι μετανάστες γονείς ξεκίνησαν την πρακτική εκμάθηση της εργασίας τους σε ένα πραγματικό εργασιακό περιβάλλον. Οι γλωσσικές σπουδές συνοδεύονταν από την εκμάθηση εργασίας. Εκτός από το νέο εκπαιδευτικό μοντέλο, το έργο αυτό αποσκοπούσε στη βελτίωση της διδασκαλίας και των πολιτιστικών δεξιοτήτων στο χώρο εργασίας.

Ορισμένες από τις μητέρες αισθάνθηκαν ότι η έλλειψη γνώσης της φινλανδικής γλώσσας τις εμπόδιζε να υποστηρίξουν τη σχολική εκπαίδευση των παιδιών τους. Όταν οι μητέρες φοίτησαν σε τάξεις πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στο πλαίσιο του προγράμματος, αισθάνθηκαν ότι είχαν μάθει φινλανδικά, εξοικειώθηκαν με τις πρακτικές του σχολείου και της τάξης και το φινλανδικό σχολικό σύστημα, έμαθαν για τα παιδαγωγικά μοντέλα και απέκτησαν περισσότερα κίνητρα για να συμμετάσχουν στη συνεργασία σχολείου-σπιτιού. Η φοίτηση στο ίδιο σχολείο προώθησε τόσο την ικανότητα των μητέρων να παρατηρούν το παιδί τους στο σχολικό περιβάλλον όσο και την αλληλεπίδραση με το διδακτικό προσωπικό του σχολείου. Οι μητέρες που φοιτούσαν στην ίδια τάξη με τα παιδιά τους θεώρησαν χρήσιμο να χρησιμοποιούν το ίδιο μαθησιακό υλικό με τα παιδιά τους και να εκτίθενται στο ίδιο μαθησιακό περιεχόμενο. (Kerola, 2021)

Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Συντονισμός έργου: Minna Perokorpi-Sulin, στο Careeria

minna.perokorpi-sulin@careeria.fi

- <https://sites.google.com/view/vanhemmat-mukaan-kouluun/>
- <https://drive.google.com/file/d/1f4AxjNT3>
- <https://vimeo.com/ansaproduction/review/364724609/>

Sanaraja

Η Sanaraja είναι μια διαδικτυακή υπηρεσία που υποστηρίζει την εκμάθηση της φινλανδικής γλώσσας. Περιέχει μια επιλογή δύσκολων λέξεων και εννοιών που χρησιμοποιούνται σε διάφορα θέματα, οι οποίες επεξηγούνται και εν μέρει απεικονίζονται. Οι μεταφράσεις των λέξεων είναι διαθέσιμες σε διάφορες γλώσσες. Η ομάδα-στόχος είναι μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίοι δεν έχουν ως πρώτη γλώσσα τα φινλανδικά και τα σουηδικά. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται είναι οι δυσκολίες απόκτησης της γλώσσας διδασκαλίας και του ειδικού λεξιλογίου για το συγκεκριμένο θέμα.

Ο χρήστης της ηλεκτρονικής υπηρεσίας επιλέγει τη γλώσσα διδασκαλίας (φινλανδικά ή σουηδικά) και τη γλώσσα στην οποία επιθυμεί τη μετάφραση. Στη συνέχεια, ο μαθητής μπορεί είτε να γράψει μια λέξη που επιθυμεί να μεταφραστεί είτε να επιλέξει λέξεις μέσω κατηγοριών με βάση το γνωστικό αντικείμενο, το επίπεδο εκπαίδευσης κ.λπ. Εκτός από τις μεταφράσεις, οι λέξεις επεξηγούνται επίσης με τη χρήση εικόνων και βίντεο, ενώ υπάρχει και η επιλογή ήχου για να ακούσετε την προφορά της λέξης.

Ο σύνδεσμος για την ιστοσελίδα είναι:
<https://sanaraja.edu.fi/>

Πρόγραμμα VERSO

Το πρόγραμμα VERSO στο πλαίσιο του Φινλανδικού Φόρουμ Διαμεσολάβησης, είναι ένα μη κερδοσκοπικό εθνικό Πρόγραμμα που αποσκοπεί στην παροχή κατάρτισης και υποστήριξης της διαμεσολάβησης και των επανορθωτικών πρακτικών στον τομέα της ημερήσιας φροντίδας και της εκπαίδευσης. Η διαμεσολάβηση μεταξύ συνομηλίκων είναι μια μέθοδος προσανατολισμένη στη λύση και εθελοντική, όπου οι μαθητές-διαμεσολαβητές βοηθούν τα μέρη της σύγκρουσης να βρουν μόνοι τους μια λύση στη σύγκρουσή τους και έτσι να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους. Σκοπός της μεθόδου είναι να μειωθεί η κακή συμπεριφορά στο σχολείο, βελτιώνοντας τη συμμετοχή των μαθητών, τις κοινωνικές δεξιότητες και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών.

Η διαμεσολάβηση πραγματοποιείται εν μέρει ως εθελοντική δραστηριότητα των μαθητών και ως μέρος της καθημερινής εργασίας του Προσωπικού, καθώς κάθε μονάδα έχει συνδέσει τις δραστηριότητές της με την καθημερινή τους ζωή. Η επανορθωτική προσέγγιση παρέχει μια εναλλακτική μέθοδο επίλυσης των συγκρούσεων μεταξύ παιδιών και μαθητών και μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών στις καθημερινές δραστηριότητες. Η ομάδα-στόχος είναι οι μαθητές της βασικής εκπαίδευσης και αυτές είναι οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται: - Ενοχλήσεις και συγκρούσεις, κακόβουλοι χαρακτηρισμοί, κουτσομπολιά, σπρωξίματα, κλωτσιές, καυγάδες, -Απομόνωση, διακρίσεις, απειλές και εκβιασμοί, εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο, σύλληψη και απόκρυψη ξένης περιουσίας κ.λπ.

Η διαμεσολάβηση είναι ένα σαφές μοντέλο λειτουργίας μέσω του οποίου μέλη του σχολικού προσωπικού και μαθητές που έχουν εκπαιδευτεί ως διαμεσολαβητές βοηθούν τα ίδια τα μέρη να βρουν λύση στη σύγκρουσή τους. Τα μέρη έχουν τη δυνατότητα να μοιραστούν τις απόψεις τους για το τι έχει συμβεί, να περιγράψουν τα συναισθήματά τους και να εξετάσουν διαφορετικές λύσεις. Ακολουθώντας το μοντέλο, η Οργάνωση προχωρά σε μια συμφωνία, η εφαρμογή της οποίας θα παρακολουθείται. Η διαμεσολάβηση αντιμετωπίζει την παρενόχληση όσο το δυνατόν νωρίτερα. Η διαμεσολάβηση λαμβάνει χώρα εν μέρει ως εθελοντική δραστηριότητα μεταξύ των φοιτητών και ως μέρος της καθημερινής εργασίας του Προσωπικού, καθώς κάθε μονάδα έχει συνδέσει τις δραστηριότητές της με την καθημερινή τους ζωή. Το πρόγραμμα VERSO υποστηρίζει την εφαρμογή και τη διατήρηση των δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης μέσω κατάρτισης, υλικού, ψηφιακού υλικού, podcasts, καναλιών βίντεο και μέσων κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και σεμιναρίων και εκδηλώσεων. Επιπλέον, οι Περιφερειακές ομάδες μεντόρων φροντίζουν για την Περιφερειακή συντήρηση και ανάπτυξη των δραστηριοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις Περιφερειακές επιθυμίες και προκλήσεις. Τα Περιφερειακά προγράμματα συνεργάζονται και προωθούν την καθιέρωση δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην περιοχή. Η επανορθωτική προσέγγιση και η κουλτούρα της διαμεσολάβησης που έφερε το πρόγραμμα VERSO είχαν αρκετές επιπτώσεις στην ευημερία της εκπαιδευτικής κοινότητας. Τα κύρια ευρήματα είναι ότι η διαμεσολάβηση μεταξύ ομοτίμων και η διαμεσολάβηση υπό την καθοδήγηση ενηλίκων οδήγησαν σε πάνω από το 90% των λύσεων διαμεσολάβησης που διαπιστώθηκε ότι επικράτησαν μέσω της παρακολούθησης. Η διαμεσολάβηση έλυσε τις αντιπαραθέσεις, αύξησε την ανεκτικότητα και ενίσχυσε τη λογοδοσία. Από την άλλη πλευρά, το έργο ενίσχυσε την κοινότητα και την προσκόλληση του ατόμου στην κοινότητά του, αντί για τον αποκλεισμό.

Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Maija Gellin

Διαχειριστής Προγραμμάτων, εκπαιδευτής (Resto ja Verso)

+358 40 7079 076

maija.gellin@sovittelu.com

<https://sovittelu.com/vertaissovittelu/in-english/>

Gutsy Go

Το Gutsy Go προσφέρει στα σχολεία εργαλεία για να μπορέσουν οι νέοι να αξιοποιήσουν τις δυνατότητές τους και πρωτοβουλίες για να βοηθήσουν τους άλλους και να κάνουν τη διαφορά στην κοινωνία. Κατά τη διάρκεια μιας εβδομάδας Gutsy Go, οι νέοι δημιουργούν λύσεις σε διάφορα προβλήματα της κοινότητάς τους. Τα έργα βιντεοσκοποούνται και τα βίντεο αναρτώνται στο διαδίκτυο για την προώθηση περαιτέρω δράσεων και για χρήση ως διδακτικό υλικό. Το Gutsy Go αποτρέπει την πόλωση, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις συγκρούσεις, φέρνοντας κοντά ολόκληρη την ηλικιακή ομάδα και διάφορες κοινωνικές ομάδες μέσα στην ευρύτερη κοινότητα. Το Gutsy Go ξεκινά με μια τριήμερη εκπαίδευση προπονητών, η οποία παρέχει στους τοπικούς εκπαιδευτικούς και τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας τις ικανότητες που απαιτούνται για την υποστήριξη/καθοδήγηση των ομάδων νέων κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του Gutsy Go. Αυτό περιλαμβάνει πρακτική εξάσκηση προπονητών, ανάπτυξη λύσεων και δημιουργία βίντεο από κοινού. Η εβδομάδα δράσης είναι μια παρέμβαση που περιλαμβάνει όλους τους 14χρονους μαθητές της περιοχής ή του σχολείου-στόχου. Κατά τη διάρκεια της εβδομάδας δράσης, οι νέοι σχηματίζουν ομάδες περίπου 10 ατόμων για να αναπτύξουν λύσεις σε θέματα που έχουν εντοπίσει και στη συνέχεια να εφαρμόσουν τις λύσεις αυτές.

Οι δραστηριότητες είναι:

Ημέρα 1 - Ολόκληρη η ομάδα χωρίζεται σε υπο-ομάδες των δέκα ατόμων, οι οποίες βγαίνουν έξω για να εξερευνήσουν τον κόσμο και να εντοπίσουν ένα πρόβλημα.

Ημέρα 2 - Κάθε ομάδα διερευνά και καθορίζει μια λύση στο πρόβλημα που έχει εντοπιστεί, κατανέμει τα καθήκοντα, συγκεντρώνει πόρους κ.λπ.

Ημέρα 3 - Οι ομάδες βγαίνουν για να εφαρμόσουν τη λύση στην πόλη.

Ημέρα 4 - Κάθε ομάδα εργάζεται για την αύξηση του αντίκτυπου δημιουργώντας ένα σύντομο βίντεο για το έργο της.

Ημέρα 5 - Οι λύσεις βιντεοσκοποούνται και δημοσιεύονται σε Πρεμιέρες και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Τα βίντεο αποθηκεύονται σε ένα αρχείο βίντεο για πράξεις ειρήνης, το οποίο εξασφαλίζει ότι τα έργα των νέων μπορούν να μοιράζονται καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς και να χρησιμοποιούνται από εκπαιδευτικούς σε όλο τον κόσμο.

Το Gutsy Go έχει εκπαιδεύσει πάνω από 3000 νέους να οικοδομήσουν την ειρήνη στις κοινότητές τους. Αυτοί οι νέοι έχουν εφαρμόσει περισσότερες από 300 λύσεις οικοδόμησης της ειρήνης σε 15 αστικές περιοχές, από μεμονωμένα προάστια και γειτονιές μέχρι επιχειρήσεις σε ολόκληρη την πόλη. Το Gutsy Go έχει συνεργαστεί με την ιατρική εταιρεία Duodecim, η οποία ενδιαφέρεται για τις επιπτώσεις της μεθόδου στην εμπειρία συμμετοχής των νέων, την αυτοεκτίμηση και τη θετική ψυχική υγεία. Τα αποτελέσματα μιας μελέτης αντικτύπου που πραγματοποιήθηκε το 2020 και το 2021 δείχνουν ότι οι νέοι που συμμετείχαν στο Gutsy Go είχαν αύξηση της εμπειρίας της συμμετοχής και ότι ενισχύθηκαν οι κοινωνικές ικανότητες και κυρίως οι δεξιότητες ομαδικής εργασίας των νέων που συμμετείχαν στο Gutsy Go. Η βελτίωση των φιλοκοινωνικών δεξιοτήτων είναι επίσης σημαντική για την πρόληψη του εκφοβισμού και τη δημιουργία μιας σχολικής κουλτούρας στην οποία οι ανήλικοι μπορούν να αναπτυχθούν ειρηνικά.

Η μέθοδος Περιγράφεται σε αυτό το [βίντεο](#).

Ο σύνδεσμος για την ιστοσελίδα είναι:

<https://gutsygo.fi/en/>

Πρόγραμμα υποστήριξης ομοτίμων

Η βασική ιδέα είναι να δημιουργηθεί μια αίσθηση του ανήκειν και της ασφάλειας με το να υποδέχονται οι Παλαιότεροι μαθητές, οι "φίλοι", τους νέους μαθητές τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Πολλά σχολεία στη Φινλανδία χρησιμοποιούν αυτή την πρακτική καλωσορίσματος και υποστήριξης των μαθητών της πρώτης τάξης του δημοτικού και των μαθητών της έβδομης τάξης που ξεκινούν το γυμνάσιο. Η πρακτική αυτή αφορά επομένως όλους τους νέους μαθητές και όχι μόνο τους μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Οι στόχοι είναι οι εξής:

- Παρέχουν συναισθηματική ασφάλεια στους μικρότερους μαθητές,
- αύξηση του σχολικού πνεύματος και της συνοχής,
- ενημερώνουν τους νέους μαθητές για το σχολείο και τους κανόνες του,
- να βοηθούν τους μικρότερους μαθητές όταν χρειάζεται,
- οι μεγαλύτεροι μαθητές πρέπει να αισθάνονται και να έχουν συμμετοχή στον οργανισμό,
- οι μεγαλύτεροι μαθητές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την αυτογνωσία τους και να αναπτυχθούν στο ρόλο τους ως φίλοι,
- οι μεγαλύτεροι μαθητές πρέπει να λειτουργούν ως καλά πρότυπα,
- πρόληψη του εκφοβισμού και του αποκλεισμού.

Οι μεγαλύτεροι μαθητές γίνονται εθελοντικά "φιλαράκια" και η ευθύνη τους είναι να κάνουν τους νέους μαθητές να αισθάνονται ευπρόσδεκτοι και ασφαλείς. Στόχος είναι να μειωθεί το άγχος που μπορεί να βιώνουν οι νέοι μαθητές, να αποφευχθεί ο εκφοβισμός και να δημιουργηθεί μια αίσθηση του ανήκειν. Για τους εθελοντές "φιλαράκια" παρέχεται κάποια εκπαίδευση. Το πρόγραμμα υποστήριξης από ομοτίμους δεν απαιτεί άδεια ούτε δαπανηρή εκπαίδευση. Ένας ή περισσότεροι εκπαιδευτικοί ή σύμβουλοι σπουδών είναι γενικά υπεύθυνοι και σχεδιάζουν τις δραστηριότητες μαζί με τους εθελοντές μαθητές. Οι καθηγητές ή/και οι σύμβουλοι σπουδών είναι αυτοί που επιλέγουν τα ζευγάρια των "φίλων". Πρόκειται για μια εύελικτη μέθοδο, την οποία τα σχολεία προσαρμόζουν στην οργάνωση και την πρακτική τους.

Οι αξιολογήσεις της δραστηριότητας έχουν δείξει ότι τόσο το προσωπικό όσο και οι μαθητές θεωρούν ότι είναι σημαντική και ότι αυξάνει την αίσθηση της κοινότητας. Υποστηρίζει επίσης την πρόληψη του εκφοβισμού στα σχολεία. Το πρόγραμμα δημιουργεί μια αίσθηση του ανήκειν και της ασφάλειας, καθώς οι μεγαλύτεροι μαθητές, οι "φίλοι", υποδέχονται τους νέους μαθητές και προλαμβάνει τον εκφοβισμό. Το πρόγραμμα μπορεί να εφαρμοστεί με σχεδόν μηδενικό προϋπολογισμό. Τα σχολεία συμπεριλαμβάνουν τα έξοδα που προκύπτουν από το πρόγραμμα υποστήριξης συνομηθικών στον συνολικό προϋπολογισμό τους. Ωστόσο, μερικές φορές χρηματοδοτούν επίσης τα προγράμματα υποστήριξης συνομηθικών μέσω διαφόρων ειδών δραστηριοτήτων συγκέντρωσης πόρων.

Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

Paula Aalto, Διευθύντρια Προγράμματος

+358 503096229

paula.aalto@mll.fi

<https://www.mll.fi/en/home-page/mll-peer-support-program/>

Σχολεία για την Αλλαγή

Κάθε σχολικό έτος, το εκπαιδευτικό υλικό της ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ εμπλουτίζεται και το υλικό συμπληρώνεται και τροποποιείται σύμφωνα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών, όπως αυτά καταγράφονται από την εκπαιδευτική ομάδα σε συνεργασία με τους ίδιους τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους δασκάλους και τους ίδιους τους μαθητές που συμμετέχουν. Τα αποτελέσματα του Προγράμματος συλλέγονται από τις γραπτές αξιολογήσεις των συμμετεχόντων μαθητών και εκπαιδευτικών. Ο τρόπος με τον οποίο διεξάγονται τα εργαστήρια από την ομάδα των εκπαιδευτών βοηθά τα παιδιά να κατανοήσουν τη σημασία της δημοκρατικής μάθησης, των δημοκρατικών διαδικασιών, της ομαδικής δουλειάς, της συνεργασίας, της ειρηνικής επικοινωνίας και της κοινωνικής συμμετοχής. Η εκπαιδευτική διαδικασία που ακολουθείται, σε ατομικό επίπεδο ενισχύει την αυτοπεποίθηση, την αυτοεκτίμηση και την ψυχική ανθεκτικότητα, η αυτοπεποίθηση των παιδιών, η αυτοεκτίμηση μέσω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα ενεργοποιούν θετικές αντιλήψεις για τον εαυτό τους. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες της ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ παρακινούν τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία ανταλλάσσοντας εμπειρίες και απόψεις για σύγχρονα κοινωνικά θέματα όπως οι προκατειλημμένες συμπεριφορές, τα στερεότυπα και ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, η βία σε όλες τις μορφές της κ.λπ. Μέσα από παιγνιώδεις και βιωματικές δραστηριότητες, οι μαθητές ενημερώνονται και ευαισθητοποιούνται σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καλλιεργούν την κριτική τους σκέψη και ενημερώνονται για έννοιες όπως αυτές του σεβασμού, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης, της αξιοπρέπειας και της ισότητας στη σχολική τάξη και σε κάθε κοινωνική ομάδα. Όσον αφορά το σχολικό πρόγραμμα διαμεσολάβησης μεταξύ συνομηλίκων, υπήρξε μείωση των περιστατικών βίας και βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των μαθητών και μαθητριών των σχολείων που συμμετείχαν.

Υλοποιείται από τη ΜΚΟ Αντιγόνη σε συνεργασία με το Ίδρυμα Heinrich Böll στην Ελλάδα. Περαιτέρω βήματα περιλαμβάνουν την κοινωνική κινητοποίηση μεταξύ ομοτίμων και την κατάρτιση νέων από μη προνομιούχα κοινωνικά περιβάλλοντα, ώστε να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία συμπερίληψης και να γίνουν οι ίδιοι εκπαιδευτές.

Στοιχεία επικοινωνίας:

info@antigone.gr

<https://www.antigone.gr/>

Μάθηση για ενσωμάτωση: για παιδιά, πρόσφυγες και μετανάστες στην Ελλάδα.

Το έργο είχε ως στόχο να καλύψει τις εκπαιδευτικές ανάγκες παιδιών και νέων, προσφύγων και μεταναστών, ηλικίας 3-17 ετών, καθώς και να παράσχει υποστήριξη στους γονείς κατά την παραμονή τους στην Ελλάδα. Η ομάδα-στόχος του έργου είναι ανήλικοι μετανάστες μαθητές και γονείς. Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζονται είναι οι εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών και των νέων, προσφύγων και μεταναστών και η υποστήριξη των γονέων μεταναστών. Οι ωφελούμενοι έφτασαν τους 4080 ανήλικους και τους 614 γονείς, στους οποίους προσφέρθηκαν περισσότερες από 32000 ώρες διδασκαλίας, συμπεριλαμβανομένης της ελληνικής γλώσσας, της αγγλικής γλώσσας και των φυσικών επιστημών. Τους προσφέρθηκαν επίσης, συμβουλευτική, ιατρικές εξετάσεις, κατάρτιση κ.λπ. σε διάφορους τομείς και θέματα. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω της διδασκαλίας, της συμβουλευτικής και των ιατρικών ελέγχων.

Τα στοιχεία επικοινωνίας είναι:

elix@elix.org.gr

<https://www.elix.org.gr/en/press-announcements/elix-education-refugee-european-commission-good-practice-2019-en>

Έργο για την συμπεριληπτική εκπαίδευση - *Educação Inclusiva - um caminho, um compromisso*

Το πρόγραμμα για την συμπεριληπτική εκπαίδευση στοχεύει να επενδύσει στην ανάπτυξη ικανοτήτων όλων των εκπαιδευτικών φορέων, στην παρακολούθηση και τον έλεγχο των πρακτικών και στην παραγωγή πόρων για την ενίσχυση των πρακτικών συμπερίληψης. Το έργο αυτό αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της έλλειψης ειδικής κατάρτισης/πόρων για την συμπεριληπτική εκπαίδευση που έχουν οι εκπαιδευτικοί στην εργασιακή τους πρακτική.

Φάση I - Κατάρτιση για την υποστήριξη της ενταξιακής εκπαίδευσης που σχεδιάστηκε για τους εκπαιδευτικούς ώστε να προβληματιστούν, να λάβουν αποφάσεις και να υιοθετήσουν εκπαιδευτικές πρακτικές με αποτελεσματική υποστήριξη στη διαθέσιμη γνώση, ανάπτυξη 5 ενοτήτων κατάρτισης με τη μορφή εγχειριδίου/βιβλίου: 1) Διαχείριση της ενταξιακής εκπαίδευσης- 2) Διαφορετικότητα, ισότητα και ένταξη- 3) Καθολικός σχεδιασμός για τη μάθηση- 4) Ένταξη στην τάξη- 5) Ενταξιακά μαθησιακά περιβάλλοντα.

Φάση II - Αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ικανότητας των ηγετών και των εκπαιδευτικών να προωθήσουν εκπαιδευτικές πρακτικές συμπερίληψης και σχολικά περιβάλλοντα συμπερίληψης για όλους. Περιλαμβάνει ένα εργαστήριο και δύο μαθήματα κατάρτισης για εκπαιδευτικούς προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Φάση III - Δημιουργία χώρου εργασίας για εκπαιδευτικούς. Στην πλατφόρμα Moodle της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης δημιουργήθηκε μια «Κοινότητα Εκπαιδευτών». Αυτή η κοινότητα είναι ένας συνεργατικός χώρος εργασίας για εκπαιδευτές, διαπιστευμένους από το Επιστημονικό και Παιδαγωγικό Συμβούλιο Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης (CCPFC), διευκολυντές εκπαιδευτικών μαθημάτων για την συμπεριληπτική εκπαίδευση.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης (ΓΔΕ): www.dge.mec.pt | dge@dge.mec.pt

Γενική Διεύθυνση Σχολικών Ιδρυμάτων (DGEstE): <https://www.dgeste.mec.pt/>
| atendimento.dsrn@dgeste.mec.pt

Εθνικός Οργανισμός Προσόντων και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ANQEP):

<https://www.anqep.gov.pt/np4/home> | anqep@anqep.gov.pt

<https://educacaoinclusiva.dge.mec.pt/o-projeto>

Πρόγραμμα Choices - Programa Escolhas (PE)

Το Πρόγραμμα αυτό εφαρμόστηκε το 2001 και βρίσκεται σήμερα στην 8η γενιά του. Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6 έως 30 ετών που βρίσκονται σε ευάλωτες κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις. Περιλαμβάνει μετανάστες, νέους από κοινότητες Ρομά και Πορτογάλους μετανάστες φοιτητές (δύο πειραματικά προγράμματα στο Λουξεμβούργο και το Ηνωμένο Βασίλειο). Η PE στοχεύει στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών και των νέων που προέρχονται από τα πιο ευάλωτα κοινωνικά και οικονομικά περιβάλλοντα. Η εκπαίδευση αποτελεί βασικό μοχλό για την ισότητα των ευκαιριών και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Αποστολή του προγράμματος είναι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών και των νέων από πιο ευάλωτα περιβάλλοντα, ιδίως των απογόνων μεταναστών, των παιδιών της Ρώμης και των εφήβων.

Η ΠΕ διαρθρώνεται σε 3 στρατηγικούς τομείς παρέμβασης:

- Εκπαίδευση, κατάρτιση και προσόντα
- Απασχόληση και επιχειρηματικότητα
- Κοινοτικός δυναμισμός, συμμετοχή και ιδιότητα του Πολίτη.

Μέτρο I - στοχεύει να συμβάλει στην εκπαιδευτική επιτυχία, στη μείωση των απουσιών και της εγκατάλειψης του σχολείου, καθώς και στην κατάρτιση και την επαγγελματική εξειδίκευση.

Μέτρο II - στοχεύει να συμβάλει στην προώθηση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας, στη μετάβαση στην αγορά εργασίας, καθώς και στη στήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Μέτρο III - στοχεύει να συμβάλει στην ανάπτυξη κοινοτικών, ψυχαγωγικών ή/και παιδαγωγικών δραστηριοτήτων, επιτρέποντας τη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση των πολιτικών και κοινοτικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Η ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης, η μεγαλύτερη διαφοροποίηση του κοινού-στόχου, η εδραίωση των κοινοπραξιών, η διαφοροποίηση και η αρθρωτότητα της χρηματοδότησης, η υιοθέτηση ενός μικτού μοντέλου πρόσβασης, η κατάρτιση με επίκεντρο τα προϊόντα και, επίσης, η μεγαλύτερη στήριξη των πρωτοβουλιών των νέων και η παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή τους ήταν άλλα θέματα. Αξιοσημείωτη ήταν επίσης η δημιουργία του Κοινοτικού Συντονιστή, ενός νέου με θετικό ηγετικό προφίλ, ο οποίος ενίσχυσε τις τοπικές ομάδες έργου.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης (ΓΔΕ): www.dge.mec.pt | dge@dge.mec.pt

Ινστιτούτο Κοινωνικής Ασφάλισης, I.P.:

<https://www.seg-social.pt/iss-ip-instituto-da-seguranca-social-ip>

Συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο/Πορτογαλία 2020 & τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της Λισαβόνας και του Algarve

<http://www.programaescolhas.pt/apresentacao>

Σχέδιο κοινοτήτων μάθησης - INCLUD-ED

Το INCLUD-ED είχε ως στόχο να εξερευνήσει πώς η εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στην κοινωνική συνοχή στο πλαίσιο της κοινωνίας γνώσης. Το έργο επικεντρώθηκε στην εξήγηση των εκπαιδευτικών δράσεων που μπορούν να επηρεάσουν τη σχολική αποτυχία ή επιτυχία στο επίπεδο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων επαγγελματικής και ειδικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο των τυπικών σχολείων) και τη σχέση τους με άλλους τομείς της κοινωνίας (π.χ. στέγαση, υγεία, απασχόληση, κοινωνική και πολιτική συμμετοχή), εστιάζοντας ιδιαίτερα σε κοινωνικές ομάδες που είναι ευάλωτες στον κοινωνικό αποκλεισμό (νέοι, μετανάστες, πολιτισμικές ομάδες π.χ. Ρομά, γυναίκες και άτομα με αναπηρίες). Μετά από μια αρχική πιλοτική εφαρμογή, και για να επιτευχθούν πιο πειστικά αποτελέσματα και να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα, η εμπειρία αυτή επεκτάθηκε σε μια μεγαλύτερη ομάδα σχολείων του ΤΕΕΠ σε εθνικό επίπεδο. Η εφαρμογή αυτή επέτρεψε στο έργο να εμβαθύνει τις εθνικές στρατηγικές για την καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας, σε συγκεκριμένα κοινωνικοοικονομικά πλαίσια.

Μία από τις κύριες προκλήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος είναι η σύγκυση μεταξύ ένταξης και μείξης. Μελέτες και στατιστικές έχουν συγκρίνει το *streaming* με τη μίξη και την ένταξη, τα οποία θεωρούνται το ίδιο. Επομένως, για να αναλυθούν οι επιπτώσεις του *streaming* και της ένταξης, είναι απαραίτητο να διαχωριστεί η ένταξη από τη μίξη. Αυτό συμβαίνει επειδή οδηγούν σε πολύ διαφορετικές εκπαιδευτικές καταστάσεις και έχουν διαφορετικές επιπτώσεις στους μαθητές.

Κατά την ανάπτυξη αυτού του έργου, η ομάδα CREA παρείχε στην DGE τεχνική υποστήριξη, δουλεύοντας με ομάδες και εκπαιδύοντας μια σειρά από εκπαιδευτές, οι οποίοι θα εξασφάλιζαν τη βιωσιμότητα και την επέκταση του έργου στο μέλλον, καθώς και την παρακολούθηση και την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, υπεύθυνων για την εφαρμογή του έργου στις αντίστοιχες εκπαιδευτικές κοινότητες. Έτσι, το Νοέμβριο του 2019 ξεκίνησε η κατάρτιση των εκπαιδευτών και τον Ιανουάριο του 2020 η κατάρτιση των σχολικών ομάδων και των εκπαιδευτικών.

Η παρουσίαση των σχεδίων δράσης από τα σχολεία έγινε τον Μάρτιο του 2020, καθώς και το σχέδιο δράσης από τις υπεύθυνες ομάδες σε κάθε εκπαιδευτική κοινότητα και η απόφαση σχετικά με το κοινό-στόχο που θα καλυφθεί. Πραγματοποιήθηκαν επίσης τρεις επακόλουθες συναντήσεις με τους εκπαιδευτές τον Απρίλιο, τον Μάιο και τον Ιούνιο με διάρκεια 2 ωρών η καθεμία. Καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2020, πραγματοποιήθηκαν 6 διαδικτυακές συνεδρίες συζήτησης συνολικής διάρκειας 18 ωρών.

Η προσέγγιση αυτή δοκιμάστηκε στην Πορτογαλία σε ένα πιλοτικό πείραμα που περιορίστηκε σε 11 ομάδες, το 2017-2018, και έδειξε ελπιδοφόρα αποτελέσματα. Αργότερα επαναλήφθηκε σε άλλες ομαδοποιήσεις. Αυτές οι τοπικές παρεμβάσεις μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της σχολικής διαρροής και της σχολικής αποτυχίας. Πρόκειται για μια καινοτόμο, ολοκληρωμένη, δοκιμασμένη και βασισμένη σε δραστηριότητες προσέγγιση, στην οποία συμμετέχουν οι τοπικές κοινότητες και οι γονείς των μαθητών.

Στοιχεία επικοινωνίας:

CREA – Κοινότητα Έρευνας στην Αριστεία για Όλους, Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης, Ισπανία
Υπουργείο Παιδείας (ΜΟΕ)

https://www.dge.mec.pt/sites/default/files/EPIPSE/relatorio_teip_2019_2020.pdf

ESCOLA+ -21/23 Escola+

Το σχέδιο School+ 21|23 εγκρίθηκε για την αποκατάσταση των μαθησιακών δυσκολιών, επιδιώκοντας να διασφαλίσει ότι κανείς και καμιά δεν θα μείνει πίσω. Η προσέγγιση αυτή οδήγησε στη δημιουργία μιας δέσμης μέτρων που βασίζονται σε εκπαιδευτικές πολιτικές με αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα όσον αφορά την ενίσχυση της αυτονομίας των σχολείων και τις διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές στρατηγικές με στόχο την προώθηση της σχολικής επιτυχίας και, κυρίως, την καταπολέμηση των ανισοτήτων μέσω της εκπαίδευσης.

Το παρόν Σχέδιο δεν αποσκοπεί στη δημιουργία τεχνητής Προόδου, με επίκεντρο στατιστικούς στόχους, αλλά επικεντρώνεται στην αποτελεσματική βελτίωση της μάθησης, με στόχο την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που περιλαμβάνονται στο Προφίλ των μαθητών που εγκαταλείπουν την υποχρεωτική εκπαίδευση και στην ουσιαστική μάθηση στα διάφορα μαθήματα.

Το Σχέδιο School+ 21|23 έχει, επομένως, τους ακόλουθους στρατηγικούς στόχους:

- Η ανάκτηση των πιο εκτεθειμένων δεξιοτήτων,
- Η διαφοροποίηση των στρατηγικών διδασκαλίας,
- Η επένδυση στην κοινωνική και συναισθηματική ευημερία,
- Εμπιστοσύνη στο εκπαιδευτικό σύστημα,
- Η συμμετοχή ολόκληρης της εκπαιδευτικής κοινότητας,
- Η ενδυνάμωση, μέσω της ενίσχυσης των πόρων και των μέσων,
- Η παρακολούθηση, με την αξιολόγηση του αντίκτυπου και της αποτελεσματικότητας των μέτρων και των πόρων.

Αυτό το ολοκληρωμένο σχέδιο για την αποκατάσταση της μάθησης των μαθητών στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση επικεντρώνεται σε τρεις άξονες δράσης:

1. διδασκαλία και μάθηση,
2. υποστήριξη των εκπαιδευτικών κοινοτήτων,
3. γνώση και αξιολόγηση - που αναπτύσσονται σε τομείς δράσης, που αντιστοιχούν σε τομείς προτεραιότητας της επίπτωσης, και σε συγκεκριμένες δράσεις, οι οποίες αποτελούν το χαρτοφυλάκιο μέτρων που προτείνονται στις εκπαιδευτικές κοινότητες, καθώς και τα μέσα και τους διαθέσιμους πόρους.

Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη, οι περιοδικές επιπτώσεις μπορούν να αναζητηθούν στις εκθέσεις παρακολούθησης που είναι διαθέσιμες στη [διεύθυνση](https://escolamais.dge.mec.pt/monitorizacao): <https://escolamais.dge.mec.pt/monitorizacao>

Στοιχεία επικοινωνίας:

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για το ανθρώπινο κεφάλαιο - POCH

poch@poch.portugal2020.pt

Πορτογαλία 2020 - <https://portugal2020.pt/contacte-nos/>

Ευρωπαϊκή Ένωση - https://european-union.europa.eu/index_en

Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης (ΓΔΕ): www.dge.mec.pt | dge@dge.mec.pt

escolamais@dge.mec.pt

<https://escolamais.dge.mec.pt/mensagem>

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

APA (n.d.) APA Dictionary of Psychology. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο: <https://dictionary.apa.org/>

Jones, J. M. (2014) Βέλτιστες Πρακτικές για την Παροχή Πολιτισμικά Ευαίσθητων Παρεμβάσεων. Στο: Βέλτιστες Πρακτικές στη σχολική ψυχολογία, εκδ. A. Thomas και J. Grimes. MD: National Association of School Psychologists. Copyright 2008 by National Association of School Psychologists

Sani, S. (2015). The Role of Intercultural Mediation in the Integration of Foreign Students, *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 191:2582–2584. DOI:10.1016/j.sbspro.2015.04.285

Schiano, R. (2021). Τι είναι η αληθινή εμπλοκή της κοινότητας και γιατί έχει σημασία (τώρα περισσότερο από ποτέ). *Journal of Communication in Healthcare*, 14(2), 91–92.
<https://doi.org/10.1080/17538068.2021.1935569>.

UNESCO (2023). Το δικαίωμα στην εκπαίδευση για τις μειονότητες. Γαλλία, Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και Πολιτιστικός Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών. Διαθέσιμο στο διαδίκτυο:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385259>

ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΗΕ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ (2020). Εγχειρίδιο Προστασίας μέσω Πολιτιστικής Διαμεσολάβησης. Κέντρο αντιμετώπισης κρίσεων και πολιτικής, Βελιγράδι.

ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ SWOT

ΔΥΝΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Τι κάνουμε ήδη;
- Ποια είναι τα δυνατά μας σημεία, τι κάνουμε καλά;
- Εφαρμόζουμε πολιτισμικά ευαίσθητη παιδαγωγική συμπερίληψη;
- Εμπλέκουμε αρκετά τις οικογένειες και την κοινότητα;
- Εφαρμόζουμε πρακτικές που προάγουν την υγεία, την ευημερία και την ανθεκτικότητα των μαθητών μας;
- Εφαρμόζουμε τις αρχές και τις δραστηριότητες της πολιτιστικής διαμεσολάβησης;

Ή μήπως έχουμε έναν εμπλεκόμενο πολιτιστικό διαμεσολαβητή στο σχολείο;

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί;
- Ποιες είναι οι προκλήσεις μας;
- Τι είδους κενά μπορούμε να εντοπίσουμε;

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Τι είδους ευκαιρίες υπάρχουν για τη μετατροπή του σχολείου μας σε ένα κόμβο συμπερίληψης;
- Εξετάστε τα τέσσερα θέματα που αναφέρονται στα δυνατά σημεία.

ΑΠΕΙΛΕΣ

- Τι είδους εμπόδια μπορούν να εντοπιστούν για τη μετατροπή του σχολείου μας σε κόμβο συμπερίληψης;
- Πώς μπορούν να ξεπεραστούν αυτά;

ΠΡΟΤΥΠΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ SWOT

ΔΥΝΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

ΑΠΕΙΛΕΣ

ΠΡΟΤΥΠΟ ΦΥΛΛΟ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Το Φύλλο Εργασίας Στρατηγικής για τα Σχολεία ως κόμβους συμπερίληψης χρησιμεύει ως μέσο για την υποστήριξη των σχολείων στην ανάπτυξη του δικού τους σχεδίου για την προώθηση των πρακτικών συμπερίληψης και με Πολιτισμική ευαισθησία από την τρέχουσα κατάστασή τους. Το πρότυπο αυτό έχει προσαρμοστεί από το έργο InclusiveHe (<https://www.inclusivehe.eu/en/toolkit/strategy-worksheet>).

ΠΩΣ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

Βήμα 1

Πρώτον, αξιολογήστε, προβληματιστείτε και αναλύστε την τρέχουσα κατάσταση των Πολιτικών και Πρακτικών ένταξης στο σχολείο σας χρησιμοποιώντας τα εργαλεία που παρέχονται στην εργαλειοθήκη «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης», συμπεριλαμβανομένων των καταλόγων ελέγχου και του πρότυπου ανάλυσης SWOT.

Βήμα 2

Στη συνέχεια, χρησιμοποιήστε αυτό το υπόδειγμα για να καθορίσετε στρατηγικούς στόχους και πρωτοβουλίες και να δημιουργήσετε μια συνολική σχολική στρατηγική για την υποστήριξη της επιτυχίας και της ευημερίας των μεταναστών μαθητών.

Βήμα 3

Η ευρωπαϊκή έκθεση Schools as Inclusive Hubs (<https://inclusivehubs.eu/learning-materials-and-activities/>) παρουσιάζει καλές πρακτικές από τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίες μπορούν να προσφέρουν έμπνευση και κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη στρατηγικής. Η εργαλειοθήκη «Τα σχολεία ως κόμβοι συμπερίληψης» περιλαμβάνει επίσης πρακτικές και πόρους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πηγή έμπνευσης.

Βήμα 4

Μοιραστείτε τα αποτελέσματα με όλους όσοι εμπλέκονται στην εφαρμογή των σχεδιασμένων δράσεων, στρατηγικών και σχεδίων.

ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ

ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ/ΤΜΗΜΑΤΟΣ/ΑΛΛΟΥ

ΟΡΑΜΑ

[Γράψτε το όραμά σας σχετικά με τη μετατροπή του σχολείου σας σε ένα κέντρο συμπερίληψης. Σκεφτείτε πού πηγαίνετε, τι θέλετε να επιτύχετε]

ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

[Γράψτε την εστίαση της στρατηγικής σας]

ΟΜΑΔΑ(ΕΣ)-ΣΤΟΧΟΣ

[Καθορίστε σε ποιον απευθύνεται η στρατηγική]

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ(ΕΣ):

[Αναφέρετε την/τις πρωτοβουλία/ες εδώ και περιγράψτε κάθε πρωτοβουλία που προβλέπεται σε ξεχωριστούς πίνακες παρακάτω]

1.

2.

3.

4.

ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ/ΤΜΗΜΑΤΟΣ/ΑΛΛΟΥ

ΟΡΑΜΑ

ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

ΟΜΑΔΑ(ΕΣ)-ΣΤΟΧΟΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ(ΕΣ):

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ 1: [ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΟΝΟΜΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ]

ΣΤΟΧΟΙ

Ποιοι είναι οι στόχοι; Καθορίστε τους στόχους και Περιγράψτε την Πρωτοβουλία

ΔΡΑΣΕΙΣ

Ποιες ενέργειες πρέπει να αναλάβουμε; Προσδιορίστε και απαριθμήστε/περιγράψτε τις δράσεις που θα αναληφθούν

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Πώς θα πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα σε αυτές τις δράσεις; Προσδιορίστε το επίπεδο προτεραιότητας της πρωτοβουλίας/των δράσεων ως υψηλό, μεσαίο ή χαμηλό.

ΡΟΛΟΙ & ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Ποιοι πρέπει να συμμετέχουν στις δράσεις και Ποιοι είναι οι ρόλοι και οι αρμοδιότητές τους; Ποιος θα συντονίζει την εφαρμογή; Προσδιορίστε τους εσωτερικούς και εξωτερικούς φορείς που θα συμμετάσχουν στην Πρωτοβουλία

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ 1: [ΕΙΣΑΓΕΤΕ ΟΝΟΜΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ]

ΠΟΡΟΙ

Ποιοι πόροι απαιτούνται για την υλοποίηση της δράσης/των δράσεων;

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Ποιο είναι το χρονικό πλαίσιο της δράσης;

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Πώς πρέπει να παρακολουθούμε και να αξιολογούμε τις δράσεις; Τι είδους δείκτες πρέπει να χρησιμοποιήσουμε;

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ:

ΣΤΟΧΟΙ

ΔΡΑΣΕΙΣ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΡΟΛΟΙ & ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ:

ΠΟΡΟΙ

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

TRANSFORMING SCHOOLS INTO INCLUSIVEHUBS

Ομάδα Σύνταξης

Anette Bengs
Emmanuel Acquah
Μιχαέλα Πρωτοπαπά
Άντρη Αγαθοκλέους
Σταύρος Δελαβίνιας
Jorge Oliveira

www.inclusivehubs.eu

INCLUSIVE HUBS - ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΪΩΝ ΣΕ ΚΟΜΒΟΥΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΟΥ: 2022-1-FI01-KA220-SCH-000086160

Το έργο αυτό διατίθεται
με άδεια **CC BY 4.0**

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές. Αριθμός έργου: 2022-1-FI01-KA220-SCH-000086160

Co-funded by
the European Union